

Crna Gora
Ministarstvo zdravlja

**IZVJEŠTAJ
O RADU I STANJU U UPRAVNIM OBLASTIMA IZ NADLEŽNOSTI
MINISTARSTVA ZDRAVLJA
ZA 2016. GODINU
SA IZVJEŠTAJEM FONDA ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE**

Podgorica, mart 2017. godine

Sadržaj

Uvod	3
DIREKTORAT ZA ZDRAVSTVENU ZAŠTITU	4
DIREKTORAT ZA RAZVOJ I UPRAVLJANJE ZDRAVSTVENIM SISTEMOM	6
DIREKTORAT ZA EKONOMIKU I PROJEKTE U ZDRAVSTVU	11
DIREKTORAT ZA BIOMEDICINU	16
DIREKTORAT ZA KONTROLU I UNAPREĐENJE KVALITETA U OBLASTI ZDRAVSTVA	18
ODJELJENJE ZA POLITIKE ZA SPREČAVANJE ZLOUPOTREBE DROGA	19
IZVJEŠTAJ O RADU FONDA ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE CRNE GORE ZA 2016. GODINU.....	23

Uvod

Na osnovu Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave ("Službeni list Crne Gore", br. 5/12 od 23.01.2012, 25/12 od 11.05.2012, 44/12 od 09.08.2012, 61/12 od 07.12.2012, 20/13 od 26.04.2013, 17/14 od 04.04.2014, 6/15 od 10.02.2015, 80/15 od 31.12.2015, 35/16 od 03.06.2016, 41/16 od 06.07.2016, 61/16 od 26.09.2016, 73/16 od 25.11.2016, 3/17 od 13.01.2017), Ministarstvo zdravlja sprovodi politiku i aktivnosti na osnovu Zakona o zdravstvenoj zaštiti i Zakona o zdravstvenom osiguranju.

Ministarstvo zdravlja obavlja poslove uprave koji se odnose na: zdravstvenu zaštitu; zdravstveno osiguranje i obezbjeđenje zdravstvene zaštite iz javnih prihoda; osnivanje i organizovanje ustanova u zdravstvu i utvrđivanje uslova u pogledu prostora, kadra i opreme zdravstvenih ustanova; stručno usavršavanje i specijalizaciju zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika; zdravstvenu bezbjednost hrane i predmeta opšte upotrebe; zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti; proizvodnju i promet ljekova i medicinskih sredstava; zaštitu stanovništva od upotrebe duvanskih proizvoda; izdavanje saglasnosti za prevoz otrova preko državne granice i u unutrašnjem saobraćaju; proizvodnju i promet otrova; proizvodnju i promet opojnih droga i supstanci koje se mogu upotrijebiti u proizvodnji opojnih droga i psihotropnih supstanci; koordinaciju i praćenje realizacije međusektorskih aktivnosti i sprovođenje politike u oblasti droga; upravljanje medicinskim otpadom; međunarodnu saradnju i međunarodne ugovore iz nadležnosti ministarstva; usklađivanje domaćih propisa iz okvira svoje nadležnosti sa pravnim poretkom Evropske unije; saradnju sa nevladnim organizacijama; upravni postupak; upravni nadzor u oblastima za koje je Ministarstvo osnovano; kao i druge poslove koji su mu određeni u nadležnost.

Poslovi se obavljaju preko sljedećih organizacionih jedinica:

- Direktorat za razvoj i upravljanje zdravstvenim sistemom
- Direktorat za zdravstvenu zaštitu
- Direktorat za ekonomiku i projekte u zdravstvu
- Direktorat za unaprjeđenje i kontrolu kvaliteta u oblasti zdravstva
- Direktorat za biomedicinu
- Odjeljenje za kreiranje politika za sprečavanje zloupotrebe droga

Realizovane aktivnosti u 2016. godini, odnosile su se na kreiranje zdravstvene politike, razvoj i unaprjeđenje zdravstvenog sistema, promociju zdravlja, obezbjeđivanja kvalitetne, dostupne i blagovremene zdravstvene zaštite i jačanje ekonomске politike.

DIREKTORAT ZA ZDRAVSTVENU ZAŠTITU

U Direktoratu za zdravstvenu zaštitu je tokom 2016. godine su odavljeni poslovi koji se odnose na: praćenje, funkcionisanje i razvoj sistema zdravstvene zaštite i zdravstvenih usluga; praćenje i unaprijeđenje zdravstvenog stanja i zdravstvenih potreba stanovništva; unaprijeđenje zdravstvene njegе pacijenata, preduzimanje mjera za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti, bolničkih infekcija i hroničnih nezaraznih bolesti; kontrolu vođenja zbirk podataka, evidencija u zdravstvu i posebnih registara; praćenje i kontolu prometa prekursora; smanjenje i ograničavanje upotrebe duvanskih proizvoda; promociju zdravih stilova života i pravilne ishrane; zdravstvenu ispravnost vode za ljudsku upotrebu i davanje mišljenja o njenoj bezbjednosti; praćenje zdravstvenih standarda i obima pružanja zdravstvene zaštite; unaprijeđenje farmaceutske politike; učestvovanje u donošenju nacionalne farmakopeje i magistralnih formula; medicinskih sredstava. Učestvovano je u izradi zakonskih, strateških i razvojnih dokumenata; upravnom nadzoru, praćenju i analizi sistema zdravstvene zaštite u zemljama regiona i EU; usklađivanju oblasti zdravstvene zaštite i javnog zdravlja sa preporukama EU u procesu pristupanja Evropskoj uniji.

U okviru nadležnosti ovog Direktorata izdato je 68 dozvola za uvoz prekursora, 18 dozvola za promet prekursora i dvije dozvole za uvoz droga.

U okviru redovne obaveze izvještavanja Međunarodnom bordu za kontrolu narkotika (INCB), sa centralnom u Beču – Austrija, poslata su:

- 4 kvartalna izvještaja o uvozu i izvozu psihotropnih supstanci (formular A/P) i opojnih droga (formular A), Međunarodnom odboru za kontrolu narkotika (INCB - International Narcotics Control Board, Beč);
- Godišnji izvještaj Međunarodnom odboru za kontrolu narkotika (INCB – International Narcotics Control Board, Beč), koji sadrži podatke o uvozu/izvozu opojnih droga (formular C), psihotropnih supstanci (formular P) i supstanci (prekursora) koje se mogu upotrijebiti u nedozvoljenoj proizvodnji droga i psihotropnih supstanci (formular D) za 2015 godinu, godišnje potrebe za opojnim drogama (formular B) i psihotropnim supstancama (formular B/P) za 2017. godinu;
- 3 izvještaja za povećanje godišnje kvote za psihotropnu supstancu sa Liste III Konvencije o psihotropnim supstancama iz 1971.godine.

Praćene su i koordinisane aktivnosti u vezi sa sprovоđenjem Akcionog plana za sprovоđenje rezolucije Savjeta bezbjednosti UN 1540 (2014-2018), utvrđivanje i praćenje prioriteta, dinamike i rokova za realizaciju Akcionog plana.

Ovaj direktorat je uzeo učešće u izradi sljedećih akata:

- Revizije Programa pristupanja CG u Evropsku uniju za pregovaračko poglavlje 29 - Carinska unija; Nacionalne strategije za neproliferaciju oružja za masovno uništenje

za period 2016 - 2020. godine; Nacionalnog akcionog plana za zaštitu od hemijskih, bioloških, radioloških i nuklearnih prijetnji rizika (HBRN) za period 2016-2020; Projekta "Minamata inicijalna procjena za Crnu Goru" kako bi se kreirali uslove za ratifikaciju Minamata konvencije o zivi; Projekta „Revizija Nacionalnog plana implementacije Stokholmske konvencije o dugotrajnim organskim zagađivačima (POPs)"; Sporazum o minimumu procesa rada za vrijeme štrajka; Tablice ishrane zatvorenika, kao i Pravilnik o dopunskom radu.

U okvoru svoje nadležnosti, ovaj direktorat je dao saglasnosti na sljedeće nacrte i predloge zakona i drugih akata:

- 1) Nacrt zakona o izmjenama i dopunama zakona o hemikalijama;
- 2) Pravilnik o izmjeni Pravilnika o zabrani i ograničenju korišćenja, stavljanja u promet i proizvodnji hemikalija koje predstavljaju neprihvatljiv rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu;
- 3) Predlog pravilnika o izmjeni Pravilnika o bližem sadržaju dosjea i registra hemikalija;
- 4) Predlog pravilnika o sadržaju dozvole i uslovima za stavljanje biocida u promet i upotrebu;
- 5) Predlog pravilnika o vrstama biocidnih proizvoda;
- 6) Predlog pravilnika o načinu procjene rizika biocidnih proizvoda na osnovu tehničkog dosjea;
- 7) Predlog pravilnika o listama aktivnih supstanci koje su dozvoljene za upotrebu u biocidnim proizvodima i biocidnim proizvodima manjeg rizika;
- 8) Predlog pravilnika o sadržaju bezbjednosnog lista za hemikalije;
- 9) Predlog pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o sadržaju bezbjednosnog lista za hemikalije;
- 10) Kontrolnu listu za izvoz i uvoz robe za 2017.godinu;
- 11) Predlog Uredbe o Carinskoj tarifi za 2017.godinu;
- 12) Predlog prvog izvještaja o sprovođenju strategije upravljanja hemikalijama 2015-2018.godine, za 2015.godinu.

U pogledu utvrđivanja ispunjenosti uslova u pogledu prostora, kadra i medicinsko – tehničke opreme za obavljanje zdravstvene djelatnosti Ministarstvo zdravlja je tokom 2016. godine izdalo rješenja o ispunjenosti uslova za otvaranje 77 privatnih zdravstvenih ustanova.

U ovom Direktoratu je izdato 290 uvjerenja o položenom stručnom ispitу.

Saradnja sa NVO

Ministarstvo zdravlja je tokom 2016. godine potpisalo memorandume o saradnji sa NVO "Caritas", NVO Akcija za ljudska prava, NVO Klub liječenih alkoholičara

Preporod, a u cilju kvalitetnije i dostupnije zdravstvene zaštite građana, kako bi se povećalo učešće osjetljivih grupa u zdravstvenom sistemu.

DIREKTORAT ZA RAZVOJ I UPRAVLJANJE ZDRAVSTVENIM SISTEMOM

U Direktoratu za razvoj i upravljanje zdravstvenim sistemom su odavljeni poslovi koji se odnose na: strateško planiranje sistema zdravstvene zaštite i zdravstvenog osiguranja i kreiranje zdravstvene politike; unaprijeđenje farmaceutske politike; razvoj i unaprijeđenje zdravstvenog sistema kroz komponente zdravstvene infrastrukture - resursa, menadžmenta i organizacije; pripreme studija, analiza, elaborata, informacija i programa koji služe kao stručna osnova za utvrđivanje i sprovođenje politike u oblasti zdravstvene zaštite i zdravstvenog osiguranja; davanje mišljenje o predlozima zakona i drugih propisa i tumačenja propisa iz oblasti zdravstvene zaštite i zdravstvenog osiguranja; vršenja nadzora nad zakonitošću rada Fonda za zdravstveno osiguranje; pripremu planskih dokumenata; donošenja planova specijalizacija, programa stručnog usavršavanja, razvojnih prioriteta; zdravstvenu mrežu; predlaganje i utvrđivanje uslova za osnivanje i rad zdravstvenih ustanova, sadržaj i obim zdravstvene zaštite (sa standardima); praćenje implementacije rezolucija, deklaracija, konvencija i protokola uz konvencije u oblasti zaštite zdravlja. U ovom direktoratu su pripremani predlozi akcionalih planova i programa usmjerenih na zaštitu vulnerabilnih kategorija i smanjenje nejednakosti u zdravlju; pripremane i praćeno sprovođenje strategije razvoja zdravstvenog sistema. Koordinirano je i praćen rad stalnih stručnih savjetodavnih tijela - komisija ministarstva zaduženih za utvrđivanje strategija u prioritetnim oblastima zdravstvene zaštite i druge odgovarajuće poslove; pripremani nacrti zakona i drugih propisa u oblasti zdravstvene zaštite i zdravstvenog osiguranja, kojima je bliže propisan način pružanja zdravstvene zaštite. Definisane su stručno medicinske aktivnosti u vezi obavljanja zdravstvene zaštite, stručno usavršavanje zdravstvenih radnika i saradnika, kao i uslovi za izvodjenje programa obuke i polaganje stručnih ispita. Izrađeni su predlozi programa i trajanja specijalističkog staža, užeg specijalističkog staža i uslovi za dodjelu primarijata; pripremani i sprovođeni međunarodni sporazuma u oblasti lijekova i medicinskih sredstava; obavljeni poslovi međunarodne saradnje u oblasti lijekova i medicinskih sredstava; pripremani predlozi i koordinirane aktivnosti organa za vezu u primjeni međunarodnih sporazuma o zdravstvenom osiguranju. Praćene su obaveze i sprovođene aktivnosti Ministarstva u procesu pridruživanja i pristupanja EU u oblasti zdravstvenog sistema.

U okviru Direktorata pripremljena su sledeća strateška dokumenta, koja je usvojila Vlada Crne Gore:

- 1) Akcioni plan Strategije za prevenciju i kontrolu hroničnih nezaraznih bolesti za period 2017-2018.
- 2) Nacionalna strategija zdravstvene zaštite lica sa šećernom bolešću 2017-2022.

- 3) Okvir akcionog plana Nacionalne strategije zdravstvene zaštite lica sa šećernom bolešću 2012-2016
- 4) Nacionalna strategija za kontrolu rezistencije bakterija na antibiotike 2017-2020.
- 5) Okvir Akcionog plana Nacionalne strategije za kontrolu rezistencije bakterija na antibiotike za period od 2017. Do 2018.
- 6) Akcioni plan za nacionalnu strategiju za poboljšanje kvaliteta zdravstvene zaštite i bezbjednosti pacijenata 2018-2020.
- 7) Akcioni plan za ishranu 2017- 2018.
- 8) Akcioni plan za unapređenje mentalnog zdravlja u Crnoj Gori 2017-2018.
- 9) Akcioni plan za rijetke bolesti 2017 - 2020.

U okviru normativno-pravnih poslova pripremljen je niz zakonskih propisa za koje je, u skladu sa propisanom procedurom, izvršeno međusektorsko usaglašavanje i usaglašavanje sa Evropskom komisijom u odnosu na usklađenost sa relevantnim propisima Evropske unije. Ove aktivnosti podrazumijevaju pripremu Izvještaja o uticaju propisa na poslovni ambijent i budžet, kao i Tabela usklađenosti, sa ocjenom stepena usklađenosti. U tom smislu pripremljeni su predlozi sljedećih propisa, koji su dostavljeni Vladi na razmatranje i odlučivanje:

- 1) Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti;
- 2) Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenom osiguranju;
- 3) Predlog zakona o zdravstvenoj inspekciji
- 4) Odluka o mreži zdravstvenih ustanova
- 5) Uredba o kriterijumima za stavljanje odnosno skidanje lijekova sa liste lijekova, sa Tabelom usaglašenosti sa propisom EU, kao i sva potrebna prateća dokumenta koja se pripremaju za propis koji se dostavlja Vladi na usvajanje;
- 6) Uredba o izmjeni Uredbe o kriterijumima za formiranje maksimalnih cijena lijekova, sa Tabelom usaglašenosti sa propisom EU, kao i sva potrebna prateća dokumenta koja se pripremaju za propis koji se dostavlja Vladi na usvajanje;

Pored predloga navedenih propisa, pripremljeni su i nacrti sledećih zakona, za koje su pripremljene Tabele usaglašenosti sa propisom EU i dostavljene Evropskoj komisiji, na mišljenje:

- 1) Nacrt zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, sa pratećim dokumentima, sa Tabelom usaglašenosti sa propisima Evropske unije, i pripremljena sva prateća dokumenta vezano za ovaj propis, koji su neophodni za dalje procesuiranje prema nadležnim institucijama, nakon dobijanja saglasnosti od Evropske Komisije;

2) Nacrt zakona o obezbjeđivanju zdravstveno ispravne vode za ljudsku upotrebu.

U normativno-pravnoj oblasti donešeni su sledeći podzakonski pravni akti, iz nadležnosti Ministarstva:

- 1) Pravilnik o bližim uslovima za dobijanje zvanja primarijus;
- 2) Program obaveznih imunizacija stanovništva Crne Gore protiv određenih zaraznih bolesti za 2017.godinu;
- 3) Pravilnik o kriterijumima i postupku za odobravanje specijalizacija i pravima i obavezama kandidata kojima je odobrena specijalizacija prema zdravstvenoj ustanovi;
- 4) Pravilnik o bližim uslovima, načinu utvrđivanja i dokazima za utvrđivanje statusa osiguranika zdravstvenog osiguranja koji nijesu u radnom odnosu;
- 5) Pravilnik o bližim uslovima koje treba da ispunjava pravno lice za obavljanje zdravstvene zaštite zaposlenih;
- 6) Pravilnik o izmjenama Pravilnika o bližim uslovima u pogledu kvaliteta i bezbjednosti krvi i komponenti krvi koje su namijenjene za transfuziju*;
- 7) Pravilnik o dopuni Pravilnika o sistemu obilježavanja, vođenju evidencija i praćenju jedinice krvi i komponenti krvi od davaoca do primaoca krvi, kao i od primaoca do davaoca krvi i praćenju ozbiljnih neželjenih događaja i ozbiljnih neželjenih reakcija*;
- 8) Pravilnik o izmjenama Pravilnika o bližim uslovima u pogledu prostora, kadra i opreme Zavoda za transfuziju krvi Crne Gore i standardima i mjerama za uspostavljanje i održavanje sistema kvaliteta*;
- 9) Pravilnik o izmjenama Pravilnika o obimu ljekarskog pregleda i kriterijumima za utvrđivanje podobnosti davalaca krvi ili komponenti krvi*;
- 10) Pravilnik o obimu i vrsti podataka i informacija, načinu i uslovima za procjenu podobnosti i odabiru, obimu i vrsti laboratorijskih testiranja, kao i načinu praćenja zdravstvenog stanja živog davaoca organa*;
- 11) Pravilnik o načinu i postupku praćenja ozbiljnih neželjenih događaja i ozbiljnih neželjenih reakcija koje utiču na kvalitet i bezbjednost organa*;
- 12) Pravilnik o bližoj sadržini i načinu prenošenja informacija u slučaju razmjene organa*;
- 13) Pravilnik o bližim uslovima za obezbjeđivanje sljedljivosti organa za presađivanje;
- 14) Pravilnik o bližim uslovima i načinu vršenja transporta organa za presađivanje
- 15) Pravilnik o bližim uslovima i načinu uspostavljanja i održavanja sistema kvaliteta i bezbjednosti organa za presađivanje;

- 16) Pravilnik o bližim uslovima u pogledu prostora, opreme i kadra koje treba da ispunjavaju ovlašćene zdravstvene ustanove u postupcima od davanja do presađivanja ljudskih organa;
- 17) Pravilnik o bližim uslovima za izdavanje dozvole za stavljanje lijeka u promet;
- 18) Pravilnik o obilježavanju lijekova;
- 19) Pravilnik o prometu na veliko lijekovima.

Pored navedenih zakonskih i podzakonskih akata, usvojene su i objavljene na web stranici Ministarstva zdravlja i Agencije za lijekove i medicinska sredstava i Smjernice Dobre proizvođačke prakse.

Takođe, u Direktoratu se vrši redovno ažuriranje Portala evropskih integracija i sajta Ministarstva zdravlja (normativno-pravne aktivnosti)

Učestvovano je reviziji Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2017-2018.

Obavljeno je i niz aktivnosti u oblasti pregovaračkih poslova, putem kontinuiranog i periodičnog izvještavanja o realizaciji mjera i aktivnosti, od značaja za proces pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji neposrednim učešćem na sastancima i putem dostavljanja periodičnih i kontinuiranih izvještaja, u skladu sa zahtjevima Evropske komisije.

U ovom direktoratu vrše se poslovi vođenja i odlučivanja u upravnim postupcima po žalbama osiguranih lica protiv rješenja Fonda za zdravstveno osiguranje, u kojim slučajevima Ministarstvo zdravlja postupa kao drugostepeni organ i odlučuje u skladu sa Zakonom o opštem upravnom postupku („Sl.list RCG“, br. 60/06 i „Sl.list CG“, br. 32/2011), te posebnim “lex specialis” Zakonima koji regulišu oblast zdravstvenog osiguranja. Drugostepeni upravni predmeti u kojima se odlučuje po žalbama osiguranih lica protiv rješenja Fonda, zahtijevaju pribavljanje nalaza i mišljenja Drugostepene ljekarske komisije Ministarstva zdravlja, koja se u skladu sa članom 54 Zakona o zdravstvenom osiguranju („Sl. list CG“, br. 006/2016), izjašnjava kao organ vještačenja za medicinska pitanja, odnosno daje nalaze i mišljenja, na osnovu kojih Ministarstvo zdravlja donosi odluke.

Pored toga, obavljaju se i poslovi koji se odnose na vođenje prvostepenog upravnog postupka po zahtjevima osiguranih lica za odobravanje primjene lijeka koji nije na Osnovnoj listi lijekova, u kojim predmetima Ministarstvo zdravlja ima nadležnost za odlučivanje u skladu sa Odlukom o utvrđivanju osnovne liste lijekova („Sl. list CG“, br. 3/2015).

U istim predmetima, nalaze i mišljenja daje Komisija za odobravanje primjene lijeka koji nije na osnovnoj listi lijekova Ministarstva zdravlja, kao stručno medicinsko tijelo, sastavljeno od doktora odgovarajuće specijalnosti, a na osnovu kojih nalaza i mišljenja Ministarstvo zdravlja donose odluke, odnosno rješenja u ovim predmetima.

U predmetnim upravnim postupcima se obezbjeđuju dokazi u postupku, upućuju dopisi pravnim i fizičkim licima, pripremaju odgovori, vode upravni postupci, donose rješenja, zaključci i dr. U protekloj godini primljeno je preko 1900 upravnih predmeta.

Fizičkim i pravnim licima pripremljeno je preko 1600 akata, dopisa, odgovora i drugih akata.

U oblasti međunarodne saradnje vrše se poslovi koji se odnose na: saradnju sa UN agencijama; pripremu i izradu informacija za potrebe SZO o zdravstvenim indikatorima; pripremu predloga ugovora o saradnji sa SZO, koordinaciju rada sa regionalnim kancelarijama izabranim fokal pointima, praćenje rada tijela SZO; pripremu platforme za učešće predstavnika Crne Gore u radnim tijelima SZO; koordinaciju rada sa UNICEFom i razmatranje programa za saradnju; obezbjeđivanje i dostavljanje nacionalnih izvještaja o zdravlju na zahtjev Svjetske zdravstvene organizacije i drugih indikatora za procjenu zdravstvenog stanja prema međunarodnim konvencijama; učešće u sprovođenju aktivnosti i obaveza Ministarstva u procesu pridruživanja i pristupanja EU u oblasti zdravstvenog sistema.

Saradnja sa SZO:

Dvogodišnji sporazum o saradnji između Ministarstva zdravlja Crne Gore i Regionalne kancelarije za Evropu Svjetske zdravstvene organizacije 2016/2017., potpisani je tokom službene posjete delegacije Ministarstva zdravlja Regionalnoj kancelariji SZO za Evropu u januaru 2016.godine.

Ovaj Sporazum za Crnu Goru podrška je realizaciji nacionalnih zdravstvenih politika i planova Crne Gore, a naročito Master plana za razvoj sektora zdravstva u periodu 2015-2020. godine i Strukturnih reformi u zdravstvenom sistemu sa Akcionim planom za period 2015-2017. godine. Ovaj Sporazum usklađen je i sa Ciljevima održivog razvoja i biće podrška implementaciji Okvira za razvojnu pomoć Ujedinjenih nacija (UNDAF) za period 2016-2020. godine.

U saradnji sa SZO i SEEHN, u zemlji i inostranstvu, održano je niz konferencija i radionica na kojima su učestvovali predstavnici Ministarstva zdravlja.

Saradnja sa UNICEF-om:

Urađena je „Procjena bezbjednosti i kvaliteta bolničke njegе majki i novorođenčadi u Crnoj Gori, 18-27.01.2016. godine;

Urađen je „Vodič za savjetodavni rad sa porodicom novorođenčeta sa smetnjama u razvoju u zdravstvenim ustanovama“, prezentiran 2.marta 2016.g., u Podgorici;

Organizovana je stručna obuka za profesionalce iz oblasti zdravstvene zaštite o identifikaciji trudnica u riziku od napuštanja djece i jačanju saradnje sa sektorom socijalne zaštite u ovom domenu.

U okviru Direktorata organizованo je 14 rokova i donijeto 312 rješenja o položenom stručnom ispitу zdravstvenih radnika sa srednjim obrazovanjem, odobreno je 197 specijalizacija i 13 užih specijalizacija. U izvještajnom periodu 160 zdravstvenih

radnika i zdravstvenih saradnika sa visokim obrazovanjem je obavilo stručno ospozobljavanje u zdravstvenim ustanovama.

DIREKTORAT ZA EKONOMIKU I PROJEKTE U ZDRAVSTVU

U **Direktoratu za ekonomiku i projekte u zdravstvu** su tokom 2016. godine obavljeni poslovi koji se odnose na: praćenje sistema finansiranja i finansijskog dijela ugovaranja između Fonda za zdravstveno osiguranje i zdravstvenih ustanova, praćenje integracije javnog i privatnog sektora, davanja saglasnosti na bilanse godišnjih potreba za lijekovima, medicinskim sredstvima i opremom, izgradnju i investicije u zdravstvu, javne nabavke u zdravstvenim ustanovama, unaprjeđenje, razvoj i funkcionalisanje integralnog zdravstvenog informacionog sistema, davanje mišljenja na Finansijski plan Fonda, davanje saglasnosti na cijene zdravstvenih usluga, procjene sredstava iz budžeta za finansiranje pojedinih oblika zdravstvene zaštite, praćenje načina raspolaganja državnom imovinom javnih zdravstvenih ustanova u skladu sa Zakonom o državnoj imovini itd.

Redovne aktivnosti

U cilju sprovođenja aktivnosti "Izrada Plana tehnološke nadogradnje" predviđene Akcionim planom Strukturnih reformi u zdravstvenom sistemu 2015-2017, izvršene su dvije analize medicinske opreme po javnim zdravstvenim ustanovama, sa posebnim osvrtom na starost, knjigovstvenu i procijenjenu vrijednost opreme i korišćenje opreme. Prikupljeni su i strukturirani podaci o potrebama za opremom JZU, ukupne procijenjene vrijednosti 16.945.818,34 €.

Shodno Akcionom planu Strukturnih reformi u zdravstvenom sistemu za period 2015. – 2017, urađen je Program permanentne edukacije na svim nivoima zdravstvene zaštite i u skladu sa istim sprovedene edukacije ljekara i medicinskih sestara i tehničara.

U kontinuitetu su praćene donacije u javnim zdravstvenim ustanovama. Ukupna vrijednost donacija uručenih javnim zdravstvenim ustanovama tokom 2016. godine iznosi 2.716.371,85 €.

Izvršena je kontrola privremene spriječenosti za rad medicinskih radnika na osnovu podataka dobijenih iz Portala Ministarstva zdravlja, a kojom su obuhvaćeni domovi zdravlja, opšte i specijalne bolnice i Klinički centar Crne Gore.

U kontinuitetu je ažuriran Registar privatnih zdravstvenih ustanova u Crnoj Gori, sa podacima o ispunjenosti opštih uslova za rad, propisanih Zakonom o zdravstvenoj zaštiti, koji se u Ministarstvo zdravlja vodi od 2015.godine.

Na dan 31.12.2016.godine u Registar je upisano 778 privatnih zdravstvenih ustanova.

Medicinski otpad

Od stupanja na snagu Ugovora o koncesiji br. 04-2053/1 od 05.07.2011. godine Ministarstvo zdravlja je na realizaciji ugovora za 2016 godinu, u cilju praćenja napredovanja i kvaliteta radova u rješavanju problema medicinskog otpada kao davalac koncesije nastavilo sa aktivnostima i to:

- kreirana je baza podataka u vezi izvještavanja o količinama otpada, kako za proizvođače otpada (zdravstvene ustanove), tako i za obrađivače otpada (koncesionara) za 2015. godinu;
- pripremljen je Protokol o administrativno-tehničkoj implementaciji ugovora, koji su potpisani i ovjereni od strane svih strana u Protokolu;
- u skladu sa Državnim planom upravljanja otpadom u Crnoj Gori za period 2015.–2020. godine i zaključcima Vlade Crne Gore, a u cilju zaštite zdravlja ljudi i smanjenja negativnog uticaja na životnu sredinu, pripremljen je Plan upravljanja medicinskim otpadom na teritoriji Crne Gore sa Akcionim planom za period 2016-2020, koji je usvojen na sjednici Vlade od 28.jula 2016.godine;
- Plan upravljanja otpadom Ministarstva zdravlja, kao i planovi upravljanja otpadom svih javnih zdravstvenih ustanova postavljeni su na web stranicu ministarstva i javnih zdravstvenih ustanova;
- uspostavljen je način mjesecnog i godišnjeg izvještavanja javnih zdravstvenih ustanova o količinama proizvedenog medicinskog otpada u JZU, a u skladu sa propisanim formama izvještaja dostavljenim od strane Ministarstva zdravlja;
- uspostavljeno je dostavljanje izvještaja koncesionara Ministarstvu zdravlja do kraja januara tekuće godine za predhodnu godinu i to: godišnji izvještaj obrađivača otpada, godišnji izvještaj o inspekcijskim pregledima, godišnji izvještaj o održavanje /Podgorica /Berane, Izvještaji o kontroli efikasnosti sterilizacije Podgorice/Berane, Izvještaj o kontroli kvaliteta vazduha Podgorica/Berane, Izvještaji o kontroli kvaliteta otpadnih voda Podgorica /Berane.

U 2016.godini uspostavljeno je plaćanje iznosa koncesije od 3%. Iznos koncesije od 3% za 2016 godinu je 23.343,41 eura koncesione naknade koja će biti uplaćena do 31.03.2017. godine.

Ukupna količina preuzetog i obrađenog medicinskog otpada u javnim zdravstvenim ustanovama za 2016.godinu iznosi 420.601,94 kg, što je za 2.503,58 kg više u odnosu na 2015.godinu ili 0,60 %. Porast količina medicinskog otpada u 2016. godini u odnosu na 2015. godinu je u realnom obimu, kao rezultat podizanja svijesti o ovoj problematici, edukaciji, podizanju kvaliteta zdravstvenih usluga i svih ostalih faktora koji kao takvi utiču na povećanje ove vrste medicinskog otpada u razvijenim zemljama.

Ulaganje u infrastrukturu

U 2016. godini u okviru nadležnosti Direktorata za ekonomiku i projekte u zdravstvu sprovedene su sljedeće projektne aktivnosti koje se odnose na ulaganje u

infrastrukturu: Projekat "Energetska efikasnost u Crnoj Gori - dodatno finansiranje" (MEEP AF) Ministarstvo zdravlja u saradnji sa Ministarstvom ekonomije implementira projekat "Energetska efikasnost u Crnoj Gori - dodatno finansiranje" (MEEP AF), a koji ima za cilj primjenu mjera energetske efikasnosti u zdravstvenim objektima, kao i povećanje obaviještenosti javnosti o mjerama energetske efikasnosti. Za realizaciju MEEP AF-a obezbijeđena su sredstva u iznosu 5 miliona eura, i to po osnovu kredita koje je Vlada Crne Gore dobila od Međunarodne banke za obnovu i razvoj. Projekat je počeo sa implementacijom u martu 2014. godine, sa planiranim rokom završetka do 30. mart 2018. godine.

U okviru MEEP AF-a, rekonstruisano je 6 objekata i to: OB i DZ Cetinje i Kotor, Institut za bolesti djece Kliničkog centra Crne Gore, Klinički centar Crne Gore (radovi koji su se izvodili u Kliničkom centru Crne Gore odnosili su se na adaptaciju termo tehničkih i elektro instalacija). Ukupne vrijednosti radova 5.140.204,00 €.

U toku 2016. godine, sprovedene su sljedeće aktivnosti: izvršena je adaptacija termo tehničkih instalacija u Kliničkom centru Crne Gore, ukupne vrijednosti 686.721,57 €; u četiri zdravstvena objekta (domovi zdravlja Nikšić, Kolašin i Andrijevica i zdravstvena stanica Petnjica), završeni su radovi na adaptaciji termo-tehničkih instalacija sa elektro instalacijama, ukupne vrijednosti 121.148,00 €; završena je evaluacija ponuda za dodjelu ugovora „Izvođenje građevinsko-zanatskih radova u domovima zdravlja Nikšić, Kolašin i Andrijevica i zdravstvenim stanicama Petnjica i Murino“, ukupne vrijednosti 710.693,79 €; započeti su radovi na zamjeni fasadne bravarije na glavnoj zgradi Kliničkog centra Crne Gore, ukupne vrijednosti 1.110.126,09 €.

Projekat "Unaprjeđenja zdravstvene opreme opštih bolnica"

Na osnovu Ugovora o grantu koji je zaključen sa Ambasadom Japana u Beogradu akreditovanom i za Crnu Goru, 20.oktobra 2006.godine i Memoranduma o nastavku saradnje u vezi projekta unaprjeđenja medicinske opreme opštih bolnica broj 404/38/2015, Japanska agencija za međunarodnu saradnju (JICA) izvršila je donaciju medicinske opreme preko Ministarstva zdravlja za Klinički centar Crne Gore, Opštu bolnicu Nikšić i Opštu bolnicu Kotor, ukupne vrijednosti oko 500.000 eura. Medicinska oprema je isporučena zdravstvenim ustanovama krajem jula i početkom avgusta 2016.godine.

Projekat "Optimalno korišćenje energije i prirodnih resursa i ublažavanje posledica prirodnih nepogoda u okviru IPA I komponenta podrške tranziciji i izgradnji institucija za 2012. godinu"

Projekat "Optimalno korišćenje energije i prirodnih resursa i ublažavanje posledica prirodnih nepogoda u okviru IPA I komponenta podrške tranziciji i izgradnji institucija za 2012" realizuje se kroz sektorsku saradnju, a korisnici su Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo ekonomije, i Ministarstvo unutrašnjih poslova. Svrha je efikasno korišćenje resursa, kao i poboljšanje reakcije spasilačke službe i službe hitne medicinske pomoći na periodične prirodne nepogode. Ukupna vrijednost projekta iznosi 3,195,000.00 €, od čega je nacionalno koofinansiranje 445,000.00 €, a kroz IPA-

u će se obezbijediti 2,750,000.00€. Ministarstvo zdravlja iz ovog projekta ima dio sredstava u iznosu od 500,000.00 € za nabavku opreme za Hitnu medicinsku pomoći i dio sredstava u iznosu od 250,000.00 € za obuku kadrova. Nacionalno koofinansiranje u vrijednosti od 80,000.00 €, Ministarstvo zdravlja je sprovedlo u 2016. godini. obezbijedjeno je 12 reanimobila za Zavod za hitnu medicinsku pomoć. Vozila su uručena sredinom decembra 2016.godine.

Projekat "Opremanje rekonstruisanog dijela objekta, krila "B" za potrebe JZU Opšte bolnice i Doma zdravlja Berane kancelarijskim namještajem i medicinskom opremom". Radovi na rekonstrukciji Lamele „B“ – glavnog objekta Doma zdravlja Berane su završeni, završen je i tehnički prijem radova.U novim prostorijama, ukupne površine od oko 1.200 m² biće smješteni Centar za djecu sa posebnim potrebama, Centar za mentalno zdravlje, Centar za prevenciju u okviru kojeg radi Higijensko-epidemiološka služba, Populaciono i Savjetovalište za mlade, Mikrobiološka laboratorija i Jedinica za fizikalnu terapiju primarnog nivoa. Direkcija javnih radova Crne Gore u okviru projekta opremanja Lamele „B“ Doma zdravlja Berane i Poliklinike i urgentnog bloka Opšte bolnice Berane, izvršila je nabavku, isporuku i montažu namještaja za Lamelu „B“ Doma zdravlja ukupne vrijednosti od oko 55.000,00 eura. U okviru istog projekta izvršena je nabavka i isporuka dva mikrobiološka inkubatora ukupne vrijednosti od 4.284,00 eura, dok je raspisan tender za nabavku i ugradnju vertikalnog laboratorijskog parnog sterilizatora (autoklav).

Realizacija obaveza po zaključcima Vlade Crne Gore

Na osnovu zaključaka Vlade Crne Gore u oblasti pripreme i realizacije mera iz ekonomске politike, realizovane su predviđene obaveze i izrađeni sljedeći dokumenti:

Na osnovu Zaključka Vlade Crne Gore broj 08-30 od 25. februara 2015.godine, Ministarstvo zdravlja je u saradnji sa Fondom za zdravstveno osiguranje pripremilo Informaciju o uključivanju privrednog društva "Businessmontenegro" AD Podgorica u centralizovane nabavke u dijelu distribucije, praćenja i skladištenja medicinskih sredstava za potrebe javnih zdravstvenih ustanova, koja je usvojena na sjednici Vlade Crne Gore od 21.aprila 2016.godine.

Bilateralni i prekogranični programi

Realizovane su aktivnosti koji se odnose na koordinaciju bilateralnih programa u vezi sa procesom pristupanja Crne Gore EU, kao i aktivnosti za učešće Ministarstva zdravlja u prekograničnim programima saradnje finansiranim od strane EU:

U okviru prekogranične saradnje realizovan je projekt IPA AdrihealthMob u saradnji sa 15 partnera iz devet zemalja. Projekat je obuhvatao programe akreditacije zdravstvenih ustanova, mapiranje institucija i mapiranje seta zdravstvenih usluga neophodnih za brzo i efikasno pružanje prve pomoći građanima koji borave u našoj zemlji. Cilj projekta bio je da se, korišćenjem modernih informatičkih tehnologija, osigura mobilnost pacijenata, kao i lječarskog kadra i usluga, kroz razvoj prekograničnog modela održive i efikasne komunikacije i razmjene podataka i iskustva među pružaocima zdravstvenih usluga, a sve u svrhu smanjenja nepotrebnog kretanja

pacijenata u Jadransko-jonskoj regiji. Ministarstvo zdravlja Crne Gore realizovalo je brojne aktivnosti u sklopu ovog projekta, kao što su, defibrilator za potrebe ambulante aerodrome Podgorica, nabavka medicinske opreme za zdravstvene ustanove i mapiranje postojećih zdravstvenih ustanova i seta zdravstvenih usluga koje pružaju, neophodnih za brzo i efikasno pružanje prve pomoći građanima koji borave u našoj zemlji. Takođe, završeno je anketiranje 27 zdravstvenih institucija zdravstvene njege na teritoriji Crne Gore, u cilju dobijanja opštih informacija o uslugama koje pružaju.

Aktivnosti na sprovođenju Transnacionalnog referalnog mehanizma (TRM) za žrtve trgovine ljudima

U skladu sa Akcionim planom za implementaciju Strategije za borbu protiv trgovine ljudima za 2016. godinu i Sporazumom o saradnji između državnih institucija i nevladinih organizacija, Ministarstvo zdravlja je pripremilo Informator za zdravstvene radnike o trgovini ljudima, koji je prezentovan 04.oktobra 2016.godine.

Informator ima za cilj da se zdravstveni radnici bliže informišu o samom pojmu trgovine ljudima, indikatorima za rano prepoznavanje žrtava trgovine ljudima, kao i preporukama Svjetske zdravstvene organizacije.

U izradi ovog dokumenta učestvovali su, pored Ministarstva zdravlja kao nosioca projekta, Kancelarija za borbu protiv trgovine ljudima, Ministarstvo unutrašnjih poslova i Ministarstvo rada i socijalnog staranja.

U skladu sa Akcionim planom za implementaciju Strategije poboljšanja bezbjednosti u drumskom saobraćaju za 2016. godinu, Ministarstvo zdravlja je preduzelo aktivnosti i podaktivnosti koje se ogledaju u:

- sprovođenju pripremnih aktivnosti na implementaciji IS kojim će se podržati izvještavanje o odgovoru hitne medicinske pomoći u slučaju nastanka saobraćajnog udesa u gradskim i ruralnim sredinama kao i praćenje navedenih parametara u skladu sa pravilnikom za monitoring i evaluaciju rada HMP koji je Ministarstvo zdravlja usvojilo 2015. godine. Početak izvještavanja po navedenim parametrima se očekuje početkom 2017. godine.
- promociji i ušešću u implementaciji globalnog projekta koji koordinira Svjetska zdravstvena organizacija, Dekada akcije za bezbjednost na putevima 2011-2020, za Svjetski dan sjećanja na Žrtve saobraćajnih udesa, 20. novembar 2016. godine, pokrenuta je kampanja "SIGURNO ZDRAVLJE - BEZBJEDNIJI PUTEVI", Povrede se mogu spriječiti.

DIREKTORAT ZA BIOMEDICINU

U **Direktoratu za biomedicinu** obavljani su poslovi koji se odnose na: učestvovanje u kreiranju zdavstvene politike sa ciljem razvoja i unaprijeđenja zdavstvene zaštite u oblasti bioetike i biomedicine i usklađivanja zdravstvenog sistema u odnosu na oblast bioetike i biomedicine sa propisima EU u procesu pristupanja Evropskoj uniji; poslove nadležnog organa (CA) za: krv, ćelije, tkiva i organe, izvještavanje o ozbiljnim neželjenim reakcijama i ozbiljnim neželjenim događajima u odnosu na krv, ćelije, tkiva i organe; vođenje registra davalaca; vođenje lista čekanja prema vrstama organa, tkiva i ćelija; komunikaciju sa nacionalnim koordinatorom i bolničkim koordinatorima, jedinstvenog registra o postupcima asistiranih reproduktivnih tehnologija; vođenje registra zdravstvenih ustanova za ART; vođenje registra o sakupljenim, odabranim i čuvanim polnim ćelijama; koordinaciju rada stručnih tijela iz oblasti bioetike i biomedicine, koordiniranje učešće crnogorskih predstavnika u radu međunarodnih kompetentnih tijela iz ove oblasti; učestvovanje u izradi zakonskih, strateških i razvojnih dokumenata; praćenje i analizu oblasti bioetike i biomedicine u zemljama regionala i EU; vođenje registra predstavnštava biobanaka na teritoriji Crne Gore i registra saglasnosti za izvoz i skladištenje tkiva i ćelija u biobankama; vođenje i drugih zakonom propisanih registara i evidencija u oblasti biomedicine; poslove u vezi bioloških uzoraka uzetih za korišćenje u medicinske svrhe i naučno istraživanje, kao i druge poslove u skladu sa zakonom.

U izvještajnom periodu za potrebe adekvatnog zbrinjavanja pacijentkinje sa ekstenzivno rezistentnom tuberkulozom (XDR TB) obavljene su višemjesečne pripreme pacijentkinje, i obavljene konsultacije izmedju predstavnika Ministarstva zdravlja i Fonda zdravstvenog osiguranja Crne Gore sa predstavncima specijalizovane klinike za plućne bolesti ("Marius Nasta") Bukurešt, Global Fonda i Svjetske zdravstvene organizacije, definisan i usaglašen aranžman i uslovi za boravak pacijentkinje u pomenutoj klinici tokom planiranog šestomjesečnog liječenja.

U saradnji sa UNICEF-om pripremljene su aktivnosti za projekat "*Kontrola kvaliteta bolničke njegе majke i novorodjenčadi u Crnoј Gori*", predstavljena analiza uticaja zagađenja vazduha na zdravlje stanovništva u crnogorskim opštinama. Učestvovano na konferenciji za medije povodom završetka četvrtog po redu projekta pod nazivom "Podržimo život".

Učestvovano je na izradi Vodiča za savjetodavni rad s porodicom novorođenčeta sa smetnjama u razvoju u zdravstvenim ustanovama. Održana konferencija za novinare povodom promocije istog.

U saradnji sa SZO organizovano je obilježavanje 07. aprila - Svetskog dana zdravlja, učestvovano u radu Savjetodavne grupe o sprovodjenju SZO Evropske inicijative za praćenje gojaznosti kod djece COSI, kao i na radionici na temu sprovođenja programa za smanjenje prekomjernog unosa soli u ishrani.

Takođe je organizovano obilježavanje 14.novembra - Svjetskog dana borbe protiv dijabetesa, i učestvovano na drugom sastanku nacionalne mreže za nadzor nad rezistencijom na antibiotike, na temu "Antibiotici-dragocjeno nasljeđe za buduće generacije" povodom obilježavanja Evropske nedjelje svjesnosti o antibioticima

U saradnji sa Zdravstvenom mrežom Jugoistočne Evrope, pripremano je i učestvovano na 37. Plenarnom sastanku Zdravstvene mreže jugoistočne Evrope (SEHN) u Sarajevu.

Dato je mišljenje na Strategiju za mlade 2017.-2021. i učestvovano u raspravi o Nacrtu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o liječenju neplodnosti asistiranim reproduktivnim tehnologijama.

Učešće u radu na Programu saradnje Crne Gore i Ujedinjenih nacija UNDAF, za period 2017-2021.godine.

U okviru priprema za odlazak na dužnosti u ambasadama Crne Gore održani sastanci sa: ambasadorima za odlazak na dužnost II sekretara u Ambasadi Crne Gore u Republici Hrvatskoj, na dužnost izvanrednog opunomoćenog ambasadora Crne Gore u Republici Albaniji, na dužnost šefa Misije i stalnog predstavnika Crne Gore pri Ujedinjenim nacijama i drugim medjunarodnim organizacijama u Ženevi, Švajcarska, i na dužnost i sekretarke u Ambasadi Crne Gore u Madjarskoj.

U Direktoratu je izdato 151 saglasnost za izvoz uzete krvi iz pupčanika radi čuvanja u biobankama.

Ministarstvu za ljudska i manjinska prava dostavljen je finalni izvještaj o realizaciji aktivnosti za koje je zaduženo Ministarstvo zdravlja iz Plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti za prethodni četvorogodišnji period (PAPRR 2013-2016).

Ministarstvo zdravlja je kroz nadležnost ovog Direktorata izdalo 27 dozvola za uvoz prekursora i 15 dozvola za promet prekursora, 1 dozvolu za uvoz droga, dostavilo dva kvartalna izvještaja o uvozu i izvozu psihotropnih supstanci (formular A/P) i opojnih droga (formular A), Međunarodnom odboru za kontrolu narkotika (INCB - International Narcotics Control Board, Beč- Austrija).

Data je saglasnosti na jedan pravilnik, jedan zakon i na izvještaj o Strategiji upravljanja hemikalijama 2015-2018.godine.

Obzirom da se u ovaj Direktorat prati i koordinira aktivnosti u vezi sa sprovođenjem Akcionog plana za sprovođenje rezolucije Savjeta bezbjednosti UN 1540 (2014-2018), to učestvovano u izradi:

- 1) Revizije Programa pristupanja CG u Evropsku uniju za pregovaračko poglavlje 29 - Carinska unija;
- 2) Nacionalne strategije za neproliferaciju oružja za masovno uništenje za period 2016 - 2020. godine;
- 3) Nacionalnog akcionog plana za zaštitu od hemijskih, bioloških, radioloških i nuklearnih prijetnji i rizika (HBRN) za period 2016-2020.

Transplantacija

U Kliničkom centru Crne Gore su od početka 2016.godine uspješno urađene dvije žive srodne transplantacije bubrega i to 09.07. i 10.07., bez komplikacija. U toku ove godine u KCCG nije bilo ostvarenih kadaveričnih donora.

U toku 2016.godine urađena je transplantacija srca u KBC Zagreb od kadaveričnog donora, uspješno, bez komplikacija.

Izdato 5 saglasnosti za slanje uzoraka za dijagnostiku u okviru priprema za transplantaciju.

DIREKTORAT ZA KONTROLU I UNAPREĐENJE KVALITETA U OBLASTI ZDRAVSTVA

U Direktoratu za kontrolu i unaprjeđenje kvaliteta u oblasti zdravstva su obavljeni poslovi koji se odnose na: uvođenje i procjenu novih zdravstvenih tehnologija; jačanje kapaciteta za upravljanjem kvalitetom; sistemsko mjerjenje poboljšanja kvaliteta i bezbjednosti (praćenje, unapređenje i promovisanje pokazatelja kvaliteta i rezultata rada u zdravstvenim ustanovama); uspostavljanje sistema prijavljivanja neželjenog događaja; ispitivanje i verifikaciju zadovoljstva pacijenata; anketiranje pružaoca zdravstvenih usluga o zadovoljstvu učešćem u obezbjeđivanju i unaprijeđenju kvaliteta; obavještavanje javnosti o aktivnostima na području kvaliteta; izradu nacionalnih smjernica dobre kliničke prakse; kliničkih puteva; puteva obrade pacijenata u bolnicama; izradu kriterijuma za stavljanje pacijenta na listu čekanja i dostupnosti lista čekanja javnosti (sajt ministarstva zdravlja i zdravstvenih ustanova); učestvovanje u eksternoj provjeri kvaliteta stručnog rada zdravstvenih ustanova; sprovođenje postupaka akreditacije zdravstvenih ustanova; izdavanje certifikata i vođenje registra izdatih certifikata o akreditaciji; učestvuje u izradi zakonskih, strateških i razvojnih dokumenata iz svojeg djelokruga nadležnosti.

Direktorat je vršeći poslove iz svoje nadležnosti realizovao niz aktivnosti koje su bile usmjerene na implementaciji pozitivnih zakonskih i podzakonskih propisa iz svojeg djelokruga nadležnosti, a prije svega intenzivnim aktivnostima na realizaciji monitoringa i evaluacije kvaliteta zdravstvene zaštite kroz formiranje komisija za kontrolu kvaliteta zdravstvene zaštite u zdravstvenim ustanovama i redovno tromjesečno i godišnje izvještavanje ovog Ministarstva od strane istih.

Institut zaštitnika prava pacijenata u Crnoj Gori ustanovljen je 2010. godine. Ukupan broj podnijetih prigovora pacijenata za 2016.godinu je 2.070, od čega zdravstvenim ustanovama 1.906 a Ministarstvu zdravlja 164. U odnosu na zdravstvene ustanove, obuhvaćene izvještajem najveći broj prigovora se odnosio na Klinički centar Crne Gore - 788 od ukupnog broja prigovora, zatim Dom zdravlja Podgorica 871 i Opšta bolnica Bar 69. Navedene ustanove pružaju najveći broj usluga na godišnjem nivou i proporcionalno navedenom je i najveći broj prigovora u istima.

ODJELJENJE ZA POLITIKE ZA SPREČAVANJE ZLOUPOTREBE DROGA

Odjeljenje za politike za sprečavanje zloupotrebe droga je dio međunarodne mreže za oblast nacionalnih politika i učestvuje u radu i programima referentnih tijela i agencija, shodno strateškim dokumentima i propisima koji uređuju ovu oblast, i pravnom tekovinom EU. Odjeljenje je nacionalna kontaktna jedinica Evropske agencije za praćenje droga i zavisnosti od droga, kontaktna jedinica za Savjet Evrope-Grupu Pompidu, kontaktna jedinica za saradnju sa UN Kancelarijom za drogu i kriminal (za komponentnu III).

U skladu sa defisanim mjerama i obavezama iz Akcionog plana za pregovaračko poglavlje 24, Odjeljenje za politke droga je zaduženo da obavlja poslove jedinice za podatke i informacije o drogama po standardima Evropske agencije za droge i da učestvuje u radu ove agencije, kao njena nacionalna kontakt jedinica, a u svjetlu budućeg članstva Crne Gore u EU agencijama.

Aktivnosti učešća u radu međunarodnih tijela iz oblasti politika droga:

Saradnja i učešće u radu se ostvaruje sa: Evropskom agencijom za praćenje droga i zavisnosti od droga; Savjetom Evrope, Pompidu grupom; Kancelarijom za drogu i kriminal Ujedinjenih Nacija, Inicijativom Paris Pact .

Odjeljenje u okviru svojih obaveza izrađuje godišnje izvještaje za ova tijela, redovne i vanredne, kao i nacionalne priloge za dokumenta koje publikuju ove organizacije.

U 2016. godini je obavljana bilateralna komunikacija sa nadležnim državnim strukturama za oblast droga u državama Evropske unije: Republike Italije, Republike Hrvatske, Republike Slovenije,kao i sa partnerskim institucijama Republike Srbije, Republike Makedonije,Bosne i Hercegovine.

Odjeljenje za politike droga je u izvještajnom periodu učestvovalo u radu radne grupe Savjeta Evrope, koju čine eksperti ovog tijela i članovi iz Crne Gore, Makedonije, Srbije ,Bosne i Hercegovine, Grčke, Bugarske i Hrvatske, a koja je izradila inovativni projekat „On-line intervencije u oblasti smanjenja potražnje,”, i koji će se implementirati tokom 2017.godine.

Učešćem u radu Odjeljenja za droge u Grupi Pompidu Savjeta Evrope, Crna Gora se pridružila preventivnoj kampanji Savjeta Evrope i UNICEF a, namijenjenoj roditeljima i odraslima, na temu prevencije rizičnih ponašanja kod djece i mladih. Video poruka/clip je tehnički obrađena i upućena elektronskim medijima , a dostupna je i za preuzimanje svim zainteresovanim subjektima sa web stranice Ministarstva zdravlja.

Odjeljenje za droge je nastavilo učešće i u 2016. godini, u UNODC Regionalnom programu i učestvovalo u procesu evaluacije UNODC Regionalnog programa za komponentu III. Kandidovan je predlog aktivnosti za 2017.godinu za nastavak učešća u navedenom programu.

Odjeljenje za droge je dostavilo izvještaj za Inicijativu Pariskoga Pakta Ujedinjenih nacija, segmenta IV-„Smanjenje potražnje” i prilog za Specijalno zasijedanje Generalne skupštine UN (UNGASS,april,2016.), kao i komentar na Poziciju Savjeta Evrope Pompidu grupe, za Komisiju za droge Ujedinjenih Nacija, za zasijedanje u martu 2017 godine.

Izvršeno je objedinjavanje godišnjih izvještaja o realizovanim preventivnim aktivnostima od strane opštinskih kancelarija za prevenciju bolesti zavisnosti za potrebe sjednice Državnog savjeta za sprečavanje zloupotrebe droga .

Izrađen je projektni predlog, u saradnji sa Upravom policije - Odsjekom za borbu protiv droge Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore, na temu prevencije u lokalnoj zajednici, i upućen Međuministarstkoj komisiji za pitanja droga Vlade Republike Francuske (MILDECA), koji je prihvaćen i realizovan tokom 2016 godine.

Po pozivu Univerziteta u Firenci, Odjeljenje za politike droga se pridružilo multidisciplinarnoj projektnoj aplikaciji iz programa HORIZONT 2020.

Učestvovano je u pripremama sjednice Državnog savjeta za sprečavanje zloupotrebe droga.

Ministarstvo zdravlja je donijelo, rješenje o formiranju Komisije za droge, uz prethodno sproveden postupak javnog poziva za NVO za predlaganje predstavnika NVO .

Pripremane su informacije o aktivnostima Odjeljenja, za web stranici Ministarstva zdravlja i za medije.

Organizacija i koordinacija skupova/seminara/stručnih sastanaka:

Seminar za predstavnike institucija u saradnji sa EU Agencijom za praćenje droga i zavisnosti od droga- (Podgorica,30-31-mart 2016);

Regionalni stručni sastanak Savjeta Evrope Pompidu grupe – Mreže za JIE – na temu : „On – line intervencije i smanjenje potražnje droga „ (Podgorica,14-15.04.2016);

Regionalni TAIEX seminar (Podgorica,7-8.07.2016.) na temu "Sprečavanje zloupotreba droga tokom ljetnje turističke sezone- iskustva iz EU";

Regionalni koordinacioni sastanak u organizaciji EU Agencije za droge (Budva,22-23-09-2016);

Organizacija i učešće eksportske misije Evropske komisije (Podgorica,13-16.06. 2016) na temu eksterne evaluacije Strategije Crne Gore za sprečavanje zloupotrebe droga 2013-2020.;

Koordinacija učešća predstavnika institucija na regionalnim stručnim sastancima u EU Agenciji za droge po tematskim indikatorima (predstavnici UP,KCCG,Izjz – jun/sept/dec.2016),

Koordinacija učešća predstavnika institucija na stručnim tematskim sastancima Pompidu grupe (predstavnici MP;UC:april/maj.2016)

Aktivnosti u procesu pregovora sa Evropskom unijom (pregovaračko poglavlje 24):

Mjere iz Akcionog plana za pregovaračko poglavlje 24 u podoblasti 8 „saradnja u oblasti droga”, za koje je zaduženo Odjeljenje za droge, realizovane su u predviđenim rokovima, a one projektovane kao dugoročno kontinuirane, imale su stalne aktivnosti tokom 2016.godine;

Učešće u Regionalnom TAIEX seminaru “Syber kriminal i droga”(maj 2016,Sarajevo);

Učešće u radu Paris Pact Inicijative – ekspertska radna grupa na temu integrisanje programa tretmana u javno zdravlje (Beograd,okt.2016);

Kroz koordinaciju podoblasti 8 „saradnja u oblasti droga” u pregovaračkom poglavlju 24, realizovana je Mapa treninga za 2016. godinu, uz podršku Jedinice za izgradnju institucija Evropske Komisije;

Izrađeni su prilozi za sjednice Pododbora za pravdu,slobodu i bezbjednost, u okviru Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju;

Učešće i izlaganje na Pododboru za pravdu,slobodu i bezbjednost;

Sačinjen je prilog za zasijedanje Horizontalne radne grupe za droge Evropske unije.

Učestvovano je u reviziji Programa pristupanja CG u Evropsku uniju za pregovaračko poglavlje 24;

Obzirom da je izrađen Odjeljenje za politike droga je koordinator nacionalnih aktivnosti koje se realizuju u okviru IPA5 projekta Evropske agencije za droge, namijenjenog državama koje su u procesu pristupanja EU, to je upućen ovoj agenciji prijedlog prioritetnih projektnih aktivnosti za 2016.godinu u skladu sa obavezama iz poglavlja 24.

Uz ekspertsку podršku EK kroz TAIEX program, izrađena su dva dokumenta po EU standardima:

„Smjernice za uspostavljanje nacionalnog sistema za informacije o drogama”., i

„Prijedlog smjernica za uspostavljanje sistema za rano upozoravanje u slučaju pojave novih psihoaktivnih supstanci”.

Oba dokumenta predstavljaju smjernice za oblast koja se po prvi put ustrojava u Crnoj Gori.

- Prikupljeni su i objedinjeni podaci i informacije po indikatorima EU, za prvi nacionalni izvještaj iz oblasti droga po EU standardima. Izvještaj će biti predstavljen u 2017. godini.

- Odjeljenje za droge je zaduženo za vršenje monitoringa primjene "Strategije Crne Gore za sprečavanje zloupotrebe droga 2013/2020", što predstavlja privremeno mjerilo broj 35, za pregovaračko poglavlje 24.

- Učestvovano je u izradi evaluacionog izvještaja o primjeni Strategije, sa ekspertskim timom Evropske komisije za politike droga

- Odjeljenje za droge je koordiniralo i izradilo predlog Akcionog plana za 2017-2018 godinu za sprovođenje Strategije Crne Gore za sprečavanje zloupotrebe droga 2013-2020.
- U Izvještaju o napretku Evropske Komisije, konstatovana je primjena strateškog pravca, a što je u funkciji privremenog mjerila br.35, za privremeno zatvaranje pregovaračkog poglavlja 24.

U skladu sa mjerama iz Ap 24 koje dospijevaju za realizaciju u 2017.godini, Odjeljenje za droge izradilo je prijedlog Mape treninga za 2017.godinu .

Aktivnosti koje proizilaze iz procesa integracije Crne Gore u Sjeverno- Atlanski savez (NATO):

Ostvareno je članstvo u NATO - Komitetu za civilno planiranje u vanrednim stanjima – Zajednička grupa za zdravstvo, hranu i poljoprivredu.

Učestvovano je na NATO Seminaru o održivosti zdravstvenih službi: upravljanje nekontrolisanim kretanjem ljudi i masovnim stradanjima.

Aktivnosti koje proizilaze iz Horizontalnog programa Evropske komisije/Savjeta Evrope

Učešće u Upravnom odboru Horizontalnog programa za Zapadni Balkan i Tursku - Evropska komisija/Savjet Evrope.

IZVJEŠTAJ O RADU FONDA ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE CRNE GORE ZA 2016. GODINU

UVOD

Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore, shodno Zakonu o zdravstvenom osiguranju, vrši javna ovlašćenja u rješavanju o pravima i obavezama iz obveznog zdravstvenog osiguranja. Fond ima svojstvo pravnog lica, sa pravima, obavezama i odgovornostima utvrđenim Zakonom i Statutom. Ovom odredbom zakonodavac je Fondu dao određenu samostalnost i autonomiju u izvršavanju tih javnih ovlašćenja.

Organji upravljanja Fondom su Upravni odbor i direktor.

Poslovi koje obavlja Fond su sljedeći:

- Sprovodi zdravstveno osiguranje, u skladu sa zakonom;
- Učestvuje u sprovođenju zdravstvene politike u vezi sa obaveznim zdravstvenim osiguranjem;

U vršenju ovih poslova sarađuje se sa Ministarstvom zdravlja i Vladom Crne Gore, kao i drugim organima i institucijama koje su nadležne i imaju odgovornost za obezbjeđivanje i stvaranje uslova za ostvarivanje zdravstvenog osiguranja.

- Obavlja poslove u vezi sa ostvarivanjem prava osiguranih lica, brine o zakonitom ostvarivanju tih prava i pruža potrebnu pomoć u ostvarivanju prava i zaštitu njihovih interesa;

U okviru obavljanja ovih poslova propisuje postupke i načine ostavarivanja prava osiguranih lica u vezi ostvarivanja zdravstvene zaštite, prava na naknadu zarade za vrijeme privremene spriječenosti za rad, prava na putne troškove i dr. Kroz ova akta obezbjeđuje i ostvarivanje prava i zaštitu interesa osiguranih lica.

- Vodi evidenciju o ostvarenim pravima osiguranih lica iz obveznog zdravstvenog osiguranja;

Za realizaciju tih zakonskih ovlašćenja u Fondu je uspostavljena obimna evidencija o korišćenju zdravstvenih usluga i drugih prava iz zdravstvenog osiguranja.

- Utvrđuje prioritete u finansiranju zdravstvene zaštite iz sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja;
- Zaključuje ugovore sa davaocima zdravstvenih usluga;
- Utvrđuje kriterijume za utvrđivanje cijena zdravstvenih usluga obuhvaćenih obaveznim zdravstvenim osiguranjem, određuje cijene zdravstvenih usluga i način plaćanja;
- Obezbeđuje sprovođenje međunarodnih ugovora o obaveznom zdravstvenom osiguranju;

- Donosi godišnji program zdravstvene zaštite, godišnji plan javnih nabavki za zdravstvene ustanove čiji je osnivač država, usvaja nacrt godišnjeg finansijskog plana i završni račun sa izvještajem o poslovanju;
  - Vrši kontrolu izvršenja ugovora, cijena zdravstvenih usluga i kontrolu trošenja sredstava od strane davalaca zdravstvenih usluga sadržanih ugovoru o pružanju zdravstvenih usluga;
  - Razmatra stanje u oblasti zdravstvenog osiguranja i predlaže mjere za efikasno funkcionisanje zdravstvenog osiguranja u državi;
  - Sprovodi postupak javnih nabavki za potrebe zdravstvenih ustanova čiji je osnivač država;
- Saglasno navedenom, Fond donosi godišnje programe rada, predlaže finansijske planove i donosi opšte akte za ostvarivanje prava osiguranih lica.

Organizacija Fonda za zdravstveno osiguranje

Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore je samostalna finansijska institucija čije stručne, administrativne, pravne, ekonomske i druge poslove obavlja stručna služba. Broj zaposlenih u Fondu dan 31.12.2016. godine je 202 zaposlena, od čega 120 sa visokom stručnom spremom.

Većina procesa rada u Fondu informatički je podržana.

Stručna služba Fonda za zdravstveno osiguranje organizovana je u Centrali Fonda i u 22 područne jedinice/filijale.

Organizaciona struktura:

- Sektor za zdravstveno osiguranje i pravne poslove
- Sektor za zdravstvenu zaštitu
- Sektor za kontrolu
- Sektor za ekonomske poslove za zdravstvenu djelatnost
- Sektor za javne nabavke za potrebe fonda i javnih zdravstvenih ustanova
- Sektor za informacione tehnologije i razmjenu podataka integralnog informacionog sistema zdravstva
- Odjeljenje za internu reviziju
- Služba za odnose sa javnošću
- Služba za opšte i kadrovske poslove
- Služba za finansije

Područne jedinice/filijale Fonda

Aktivnosti Fonda za zdravstveno osiguranje u 2016. godini

U toku 2016. godine Fond za zdravstveno osiguranje je obavljao sve poslove iz svoje nadležnosti u cilju obezbjedivanja ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu i druga prava iz zdravstvenog osiguranja osiguranika, uz racionalno trošenje sredstava obveznika uplate doprinosa.

Sistem obaveznog zdravstvenog osiguranja i način finansiranja zdravstvene zaštite u Crnoj Gori zasniva se na generacijskoj uzajamnosti i solidarnosti u prikupljanju sredstava, kao i na pravičnosti u upotrebi tih sredstava kako bi se obezbijedio jednak pristup zdravstvenim uslugama i neophodna pokrivenost stanovništva zdravstvenim osiguranjem.

Iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja pravo na zdravstvenu zaštitu i druga prava iz zdravstvenog osiguranja ostvaruje cca 620.029 osiguranih lica.

Shodno Strategiji zdravstvene politike u Crnoj Gori do 2020.godine, težilo se podizanju kvaliteta zdravlja građana Crne Gore i poboljšanja zdravstvenog sistema u okviru raspoloživih finansijskih sredstava.

Fond za zdravstveno osiguranje se aktivno uključio u reformske procese i sa Ministarstvom zdravlja i Institutom za javno zdravlje jedan je od nosilaca reforme u oblasti zdravstva.

Pored toga, predstavnici Fonda za zdravstveno osiguranje uključeni su u pripremu pregovora o pristupanje Crne Gore Evropskoj Uniji, kao članovi radnih grupa za:

- Pregovaračko poglavlje 1 – Sloboda kretanja roba;
- Pregovaračko poglavlje 2 – Sloboda kretanja radnika
- Pregovaračko poglavlje 5 – Javne nabavke;
- Pregovaračko poglavlje 7 – Pravo intelektualne svojine;
- Pregovaračko poglavlje 10 – Informatičko društvo i mediji;
- Pregovaračko poglavlje 18 – Statistika;
- Pregovaračko poglavlje 28 – Zaštita potrošača i zdravlja;
- Zakonska i podzakonska regulativa

Obzirom da je 01. februara 2016.godine stupio na snagu novi Zakon o zdravstvenom osiguranju, u toku 2016. godine, shodno ovlašćenjima iz navedenog

zakona, Fond je donio: Pravilnik o način i postupku ostvarivanja prava na privremenu spriječenosti za rad i ostvarivanja prava na naknadu zarade za vrijeme privremene spriječenosti za rad, Pravilnik o indikacijama i načinu korišćenja medicinske rehabilitacije u zdravstvenim ustanovama koje obavljaju specijalizovanu medicinsku rehabilitaciju i Pravilnik o ostvarivanju prava na medicinsko-tehnička pomagala.

Saglasno zakonskoj regulativi koja propisuje obavezu državnih organa da sarađuju sa civilnim sektorom u postupku izrade i donošenja zakona i podzakonskih akata, te usvojenoj Strategiji za integraciju lica sa invaliditetom, čiji je osnovni cilj unapređenje položaja lica sa invaliditetom i njihovo uključivanje u sve društvene oblasti, u postupku izrade predloga Pravilnika o indikacijama i načinu korišćenja medicinske rehabilitacije u zdravstvenim ustanovama koje obavljaju specijalizovanu medicinsku rehabilitaciju i Pravilnika o ostvarivanju prava na medicinsko-tehnička pomagala, Fond je sa NVO koje prate problematiku lica sa invaliditetom ostvario aktivnu saradnju. Aktivno učešće u davanju predloga prilikom izrade navedenih pravilnika uzelo je više NVO i to: Udruženje mladih sa hendikepom Crne Gore, Savez slijepih Crne Gore, Savez udruženja roditelja i djece i omladine sa smetnjama u razvoju „Naša inicijativa“ predstavnici djece za ugrađenim kohlearnim implantatom i dr., za ostvarenje osnovnog cilja – obezbjeđenje većeg obima i stepena kvaliteta usluga u oblasti medicinsko-tehničkih pomagala i specijalizovane medicinske rehabilitacije za lica sa invaliditetom.

U toku 2016. godine donijet je određeni broj odluka, cjenovnika i to: Odluka o donošenju Programa zdravstvene zaštite za 2016. godinu, Odluka o Planu javnih nabavki Fonda za zdravstveno osiguranje za 2016. godinu, Odluka o izboru davalaca zdravstvenih usluga koji nijesu obuhvaćeni Mrežom zdravstvenih ustanova iz oblasti oftalmologije, Odluka o rasporedu sredstava Fonda za zdravstveno osiguranje za 2016. godinu, Odluka o rasporedu sredstava Fonda za zdravstveno osiguranje po rebalansu za 2016. godinu, Cjenovnik medicinsko tehničkih pomagala sa Liste pomagala.

Takođe, izrađen je i određen broj instrukcija i uputstava JZU i područnim filijalama Fonda, a sve u cilju dosljedne primjene zakonske i podzakonske regulative.

- Ugovaranje pružanja zdravstvenih usluga u 2016. godini

Shodno odredbama Zakona o zdravstvenom osiguranju, Fond je u toku 2016.godine zaključio ugovore sa davaocima zdravstvenih usluga u cilju obezbijeđivanja utvrđenog obima zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja.

Zaključeni su ugovori – aneksi ugovora o pružanju specijalističko – konsultativne, dijagnostičke i bolničke zdravstvene zaštite sa davaocima usluga obuhvaćenih Odlukom o mreži zdravstvenih ustanova:

o sa 18 domova zdravlja, sedam opštih bolnica, tri specijalne bolnice (SB za plućne bolesti „Dr Jovan Bulajić“ Brezovik, SB za psihiatriju Kotor i SB za ortopediju, neurohirurgiju i neurologiju "Vaso Ćuković" Risan), Institutom za javno zdravlje, Zavodom za hitnu medicinsku pomoć i Zavodom za transfuziju krvi,

o sa Opštom bolnicom Meljine zaključen je ugovor o pružanju zdravstvenih usluga iz oblasti opšte hirurgije sa traumatologijom, interne medicine, ORL, ginekologije i akušerstva, usluga mamografije i usluge kolonoskopije sa uzimanjem biopsije i anestezijom u okviru skrininga kolorektalnog karcinoma, osiguranim licima sa područja opštine Herceg Novi. Takođe, ugovoren je pružanje usluga zbog liječenja hitnih stanja osiguranim licima koja se zbog privremenog boravka zateknu na području opštine Herceg Novi i pružanju usluga liječenja u hiperbaričnoj komori i usluga fizikalne medicine za kardiološku rehabilitaciju (nakon infarkta miokarda i nakon kardiohirurških operacija) svim osiguranim licima Fonda,

o sa Institutom „dr Simo Milošević“ Igalo zaključen je ugovor o pružanju usluga specijalizovane medicinske rehabilitacije,

o sa Zdravstvenom ustanovom Apoteke Crne Gore „Montefarm“ zaključen je ugovor o snabdijevanju osiguranih lica lijekovima i medicinskim sredstvima na recept,

o sa Rudo Montenegro Podgorica zaključen je ugovor o isporuci medicinsko-tehničkih pomagala.

Takođe su za 2016.godinu, shodno važećoj zakonskoj regulativi, zaključeni ugovori-aneksi ugovora sa davaocima usluga koji nijesu obuhvaćeni Odlukom o mreži zdravstvenih ustanova. Shodno navedenim ugovorima privatne zdravstvene ustanove su pružale usluge iz oblasti:

Za usluge na primarnom nivou zdravstvene zaštite i to:

o usluge fizikalne medicine primarnog nivoa za gravitaciono područje opštine Herceg Novi.

Za usluge na sekundarnom i tercijarnom nivou zdravstvene zaštite - specijalističko/konsultativne i dijagnostičke usluge:

o iz oblasti interne medicine, usluge iz gastroenterologije, kardiologije i reumatologije,

- o iz oblasti oftalmologije (za osigurana lica sa područja opština Podgorica, Danilovgrad, Kolašin, Bar, Ulcinj, Berane, Andrijevica i Nikšić), ambulantne usluge i dijagnostička usluga OCT,
  - o iz oblasti oftalmologije za djecu,
  - o iz oblasti hirurgije: usluge urologije i vaskularne hirurgije,
  - o iz oblasti ginekologije, za usluge asistiranim reproduktivnim tehnikama postupkom vantjelesne oplodnje i usluge
  - o iz oblasti patohistologije i
  - o iz oblasti radiološke dijagnostike - MR.
- Za usluge na sekundarnom i tercijarnom nivou zdravstvene zaštite – bolničke zdravstvene zaštite (dijagnostičke procedure i liječenje):
- o iz oblasti oftalmologije, usluge operacije katarakte, operacije prednjeg segmenta oka (bez katarakte) i operacije zadnjeg segmenta oka,
  - o iz oblasti ortopedije, usluge artroskopije koljena i ugradnje vještačkog koljena i
  - o hiperbarične oksigene terapije.
- Za usluge obezbjeđivanja i isporuke medicinsko-tehničkih pomagala: očna pomagala, tiflotehnička pomagala, slušna pomagala i pomagala za omogućavanje glasnog govora i pomagala za disanje.

U cilju praćenja realizacije ugovora i ostvarenja indikatora rada, Fond je tokom 2016.g. vršio kontinuirane analize o obimu, vrsti i vrijednosti pruženih usluga u zdravstvenim ustanovama iz Mreže i privatnim zdravstvenim ustanovama, sa kojima ima zaključen ugovor.

- Ugovori za pružanje usluga stomatološke zdravstvene zaštite

U 2016.godini, nastavljena je registracija osiguranika kod izabranih stomatologa u ambulantama koje su sklopile ugovore sa Fondom, čija je informatička podrška za registraciju osiguranika omogućena još polovinom 2012.godine.

Prema podacima Fonda, na dan 31.12.2016.godine registrovano je 143.197 osiguranika, što je oko 51% od ukupnog broja osiguranika koji imaju pravo na stomatološku zdravstvenu zaštitu.

U 2016.godini, produženi su ugovori i sačinjeni aneksi ugovora do kraja 2016.godine sa 168 stomatoloških ambulanti u Crnoj Gor (169 timova), od kojih 6 stomatoloških ambulanti za pružanje usluge ortodoncije, a 6 za pružanje usluga

izabranog doktora stomatologije i usluga ortodoncije. U toku godine raskinut je ugovor sa jednom stomatološkom ambulantom, na njihov zahtjev.

Krajem 2016.godine, a shodno članu 84 Zakona o zdravstvenom osiguranju, Fond je uputio javni poziv davaocima stomatološke zdravstvene zaštite, koji nisu obuhvaćeni Zdravstvenom mrežom, za dostavljanje prijava za zaključivanje ugovora o pružanju usluga stomatološke zdravstvene zaštite osiguranim licima Fonda za 2017. godinu.

- **Ugovori sa zdravstvenim ustanovama u Srbiji**

Fond za zdravstveno osiguranje je u 2016. godini nastavio ugovornu saradnju sa određenim brojem zdravstvenih ustanova u Republici Srbiji. Obnovljena je ugovorna saradnja sa KC Srbije, IKVB „Dedinje“, VMA, Institutom za zdravstvenu zaštitu majke i deteta Srbije „Dr Vukan Čupić“, KBC „Zvezdara“, Institututom za neonatologiju, Institutom za onkologiju i radiologiju Srbije, Univerzitetskom dječijom klinikom u Tiršovoj, Ginekološkom akušerskom klinikom „Narodni front“ i Kliničkim centrom Kragujevac za pružanje usluga iz djelokruga rada ovih zdravstvenih ustanova, po predlogu konzilijuma Kliničkog centra Crne Gore. Ugovorna saradnja je nastavljena i sa PZU „MB Gamma trade“ – očnom protetikom, koja takođe pruža najsavremenije metode liječenja u domenu očne protetike.

Upućivanje osiguranih lica na liječenje u druge države u inostranstvu se vrši po propisanoj proceduri, na predlog konzilijuma referentnih ustanova iz Srbije i konzilijuma Kliničkog centra Crne Gore, za stanja i oboljenja koja ne mogu da se liječe ili dijagnosticiraju u zdravstvenim ustanovama Crne Gore i Republike Srbije. U 2016. godini nastavljena je saradnja sa Bolnicom „Acibadem Healthcare Group“ u Istanbulu, u Turskoj. U navedenu ustanovu, u najvećem broju, upućivana su osigurana lica za dijagnostičku uslugu – PET CT, s tim da je određen broj osiguranih lica upućivan i za uslugu stereotaksične biopsije, presadišvanja koštane srži, presadišvanja dijela jetre i dr. U protekloj godini je nastavljena dobra poslovna saradnja sa Kliničkim centrom „Rebro“ Zagreb, uglavnom iz oblasti transplantacionih procedura za jetru, koštanu srž i pretransplantacione procedure vezane za transplantaciju bubrega, kao i za podršku transplantacijama bubrega koje se obavljaju u Kliničkom centru Crne Gore od srodnih donora, ugradnja pumpi za pospješivanje rada srca i dr. U 2016. godini je nastavljena dobra poslovna saradnja sa bolnicom „Malteser Krankenhaus St. Franziskus Hospital“ u Flensburgu, za hematoonkološke pacijente radi transplantacije koštane srži.

- Aktivnosti na uvođenju DRG kao modela plaćanja akutnog bolničkog liječenja

Kako je Fond za zdravstveno osiguranje nosilac aktivnosti na definisanju, primjeni i implementaciji novog modela plaćanja zdravstvene zaštite na sekundarnom i tercijarnom nivou tačnije na uvođenju DRG kao modela plaćanja akutnog bolničkog liječenja, to su i nakon završetka Projekta unapređenja sistema zdravstva, u toku 2016. god. nastavljene aktivnosti na daljoj realizaciji uvođenja DRG.

Uvođenjem odabranog modela za plaćanje akutnog bolničkog liječenja - Australijska verzija dijagnostički povezanih terapijskih grupa – DRG sistem klasifikacije verzije 6.0 ostvariće se: veća transparentnost u finansiranju u skladu sa stvarnim rezultatima rada bolnica, bolja alokacija sredstava između davaoca zdravstvenih usluga i bolji kvalitet zdravstvenih usluga u okviru raspoloživih sredstava.

Na sjednicama Upravnog komiteta, koji je nosilac upravljačke strukture na Projektu, donijeto je više odluka i zaključaka na osnovu kojih su se odvijale sledeće aktivnosti: definisanje obuhvata plaćanja po DRG (akutno bolničko liječenje) odnosno koje djelatnosti (usluge) ulaze u cijenu DRG; preuzeti su australijski težinski koeficijenti za AR-DRG verziju 6.0 koji će se koristiti kao osnov za evidentiranje i plaćanje po DRG modelu i implementacija istih u softversko rješenje za gruper; obezbjeđen je set podataka neophodnih za izračun vrijednosti koeficijenta odnosno utvrđivanje DRG cijena i druge aktivnosti od značaja za projekat.

Završene aktivnosti u 2016.godini:

- na osnovu javnog poziva za izbor ponuđača za izradu softverskog rješenja, zaključen je ugovor sa izvođačem koji je u skladu sa zahtjevima i projektnim zadatkom uspješno realizovao izradu softverskog rješenja - gruper,
- završena je izrada WEB servisa za implementaciju grupera u integralni informacioni sistem (sredina jula 2016.g.) i omogućeno bolnicama dostavljanje podataka po DRG evidencijama u gruper i dobijanje povratne informacije u informacioni sistem ustanova,
- implementirana konačna forma fakture po DRG-u sa mogućnošću naknadnih dorada i korekcija.
- Kontrola obračuna zarada zaposlenih u javnim zdravstvenim ustanovama

Fond je u 2016. godini kao i prethodnih godina redovno, sistemom uzorka prije isplata zarada zaposlenim u javnim zdravstvenim ustanovama vršio kontrolu obračuna zarada iz dostavljene strukture sloga koja je propisana i usaglašena sa Ministarstvom finansija. Poseban akcenat kod kontrole dat je na kontrolu prekovremenog i dopunskog rada, u cilju smanjenja broja zaposlenih koji su obuhvaćeni prekovremenim radom i smanjenja broja časova u propisanim okvirima, a sve u cilju ograničavanja ovih izdataka.

Ove kontrole dale su značajne rezultate u cilju pravilnog i jednoobraznog obračuna zarada u javnim zdravstvenim ustanovama uz poštovanje važeće pravne regulative koja definiše ovu oblast, prvenstveno poštovanje Zakona o radu, Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje, Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica, OKU i GKU za zdravstvenu djelatnosti dr.

U toku 2016.godine kod jednog broja zdravstvenih ustanova je obavljena neposredna kontrola, u sklopu koje je izvršena i kontrola zarada. Kontrola zarada izvršena je u 9 zdravstvenih ustanova.

- Dobrovoljno - dopunsko zdravstveno osiguranje

Nastavljene su aktivnosti na realizaciji Projekta uvođenja dopunskog zdravstvenog osiguranja. Izrađeno je projektno rješenje za prilagođavanje i nadogradnju postojećeg IZIS-a, u cilju uvođenja dopunskog zdravstvenog osiguranja koje obuhvata:

- evidenciju osiguranika dopunskog zdravstvenog osiguranja uz izdavanje odgovarajućih dokumenata (polisa, ugovor),
  - evidenciju i knjiženje uplata za dopunsko zdravstveno osiguranje,
  - evidenciju elektronskog fakturisanja usluga i lijekova u kontekstu uvođenja dopunskog zdravstvenog osiguranja i automatskog knjiženja u finansijama zdravstvenih ustanova i Fonda,
  - modul upravljanja finansijama dopunskog zdravstvenog osiguranja u Fondu,
  - izvještavanje u vezi dopunskog zdravstvenog osiguranja i administraciju sistema.
-
- Naknada štete u sprovođenju obaveznog zdravstvenog osiguranja

Tokom 2016. godine, nastavljena je implementacija projekta naknade štete u sprovođenju obaveznog zdravstvenog osiguranja. Na osnovu podataka koje područne jedinice i filijale Fonda prikupljaju od zdravstvenih ustanova, Ministarstva unutrašnjih poslova, nadležnih sudova i dr. organa, obrađuju se predmeti i po osnovu njih upućuju se zahtjevi osiguravajućim društvima za naknadu štete po osnovu povrede osiguranika zadobijenih u saobraćajnim nezgodama i po osnovu povreda na radu.

- Međunarodni sporazumi o socijalnom osiguranju:

U toku 2016. godine nastavljene su aktivnosti na uspostavljanju bilateralnih i multilateralnih sporazuma o socijalnom osiguranju, u dijelu koji uređuje način ostvarivanja zdravstvene zaštite građana Crne Gore za vrijeme boravka u inostranstvu, odnosno inostranih građana u Crnoj Gori. Po osnovu bilateralnih sporazuma odvija se redovna poslovna saradnja sa fondovima za zdravstveno osiguranje država u okruženju, kao i sa drugim inostranim kasama osiguranja na obezbjeđivanju ostvarivanja prava osiguranih lica koja privremeno borave u inostranstvu, kao i na naknadu troškova po osnovu pruženih zdravstvenih usluga.

Učestvovanje u delegacijama Crne Gore u zaključivanju međunarodnih sporazuma (sporazuma o socijalnom osiguranju, sporazuma o sprovođenju sporazuma o socijalnom osiguranju i dr., sporazuma vezanih za obračun troškova, paušala, definisanih obrazaca i sl.), učestvovanje na razgovorima Ograna za vezu sa inostranim organima u vezi primjene međunarodnih sporazuma.

Rad na primjeni Sporazuma o socijalnom osiguranju sa Republikom Bugarskom koji je stupio na snagu 1.10.2016. godine i primjeni Dogovora o korišćenju Evropske kartice zdravstvenog osiguranja sa Republikom Austrijom koji je stupio na snagu 1.07.2016. godine.

- Jačanje sistema unutrašnje finansijske kontrole

U proteklom periodu aktivnosti Fonda bile su usmjerene na uspostavljanje i dogradnju postojećeg sistema kontrole i uspostavljanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole i interne revizije u skladu sa Strategijom unutrašnje finansijske kontrole u javnom sektoru u Crnoj Gori.

Fond na osnovu svojih zakonskih ovlašćenja, definisanih Zakonom o zdravstvenom osiguranju, vrši kontrolu sprovođenja ugovorenih obaveza javnih zdravstvenih ustanova na primarnom, sekundarnom i tercijarnom nivou zdravstvene zaštite, povremenu kontrolu rada zdravstvenih ustanova, kontrolu evidentiranja zdravstvenih usluga pruženih osiguranim licima, ispunjenje ugovorenog obima pruženih usluga, ispunjenje indikatora u cilju praćenja rada davaoca zdravstvenih usluga, usaglašenost ekonomsko-finansijske dokumentacije sa medicinskom dokumentacijom, kontrolu aplikacije Izbor doktora i svih izvještaja koji su uspostavljeni u okviru Medicinsko informacionog sistema (MIS-a) u PZZ i opštim bolnicama, kontrolu rada privatnih stomatoloških ordinacija, kontrolu ispostavljenih faktura, propisivanja i potrošnje lijekova na recept u skladu sa Listom lijekova koji se izdaju na teret sredstava Fonda, kontrolu ispunjenja ugovorenih obaveza privatnih zdravstvenih ustanova sa kojima Fond ima sklopljen ugovor i drugo.

Shodno članu 13 Zakona o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru („Sl. list Crne Gore“, br. 73/08, 20/11, 30/12 i 34/14), a u cilju pravičnog, ekonomičnog, efikasnog i efektivnog korišćenja budžetom odobrenih sredstava, nastavljene su aktivnosti na izradi internih pravila i procedura objedinjenih u Pravilnik internalnih procedura. Interna pravila i procedure odobrio je direktor Fonda i koristiće ih rukovodioci i zaposleni kao osnovu za finansijsko upravljanje i kontrolu.

Takođe, u skladu sa navedenim zakonom, Fond dostavlja Direktoratu za centralnu harmonizaciju u Ministarstvu finansija godišnji izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti u uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrola.

- Unutrašnja revizija

Odjeljenje za unutrašnju reviziju u toku 2016. godine je obavljalo svoje aktivnosti saglasno usvojenom Strateškom planu za period 2015-2017 godine i Godišnjem planu za 2016. godinu.

Godišnjim planom za 2016 godinu planirane su četiri revizije, tri redovne i jedna ad hoc revizija. U 2016. godini revizijski tim je završio ukupno 4 revizije, jednu planiranu reviziju, „Revizija poslovanja područne jedinice Herceg Novi“ i jednu ad hoc reviziju „Revizija zakonitosti trošenja budžetskih sredstava Fonda“, kao i „Reviziju obračuna stvarnih troškova po konvencijama“ i „Reviziju procesa sprovođenja postupka javnih nabavki putem šopinga“, koje su započete u 2015 godini. Konačni izvještaji unutrašnje revizije za sve završene revizije dostavljeni su subjektima revizije, zajedno sa Akcionim planovima i preporukama. Takođe, u 2016. godini započeta je „Revizija načina i postupka upućivanja osiguranih lica radi liječenja u inostranstvo“ i biće završena u 2017 godini.

- Eksterna revizija i nadzor

U 2016. godini Fond je aktivno radio na implementaciji preporuka Državne revizorske institucije, koje su date u Izvještaju o reviziji godišnjeg finansijskog izvještaja Fonda za 2014. godinu, a koji je dostavljen Fondu krajem marta 2016. godine.

- Analize i informacije

U toku 2016. godine Fond je sačinio i dostavio Vladi i nadležnim ministarstvima više informacija, koje su se prije svega odnosile na neizmirene obaveze:

- Informaciju o stanju neizmirenih obaveza Fonda i JZU za 2015. godinu,

- Predlog plaćanja neizmirenih obaveza Fonda i JZU u iznosu od 6.000.000,00 € (Zaključak

Vlade br. 08-2593 od 30. septembra 2016. god.),

- Procjenu neizmirenih obaveza do kraja 2016. godine, koja je bila osnov za rebalans budžeta

Fonda za 2016. godinu,

- Program sanacije finansija zdravstvenog sistema sa dinamikom povlačenja sredstava

utvrđenih rebalansom budžeta za 2016. godinu (po osnovu zaključka Vlade br. 08-2888 od

08. novembra 2016. godine),

- Na osnovu Zakona o izmjenama zakona o budžetu Crne Gore za 2016. godinu, sačinjen je

novi raspored sredstava i donijeta odluka o rasporedu sredstava Fonda za zdravstveno

osiguranje po rebalansu budžeta za 2016. godinu.

- Javne nabavke

Na osnovu Plana javnih nabavki za 2016. godine, a u skladu sa zakonskim propisima, Fond centralizovano vrši nabavke medicinskih sredstava za potrebe svih ili više zdravstvenih ustanova, nabavke goriva i energenata za potrebe svih JZU i nabavke za potrebe Fonda.

U 2016. godini raspisano je 40 postupaka javnih nabavki, od čega 24 postupka javnih nabavki za nabavku medicinskih sredstava za potrebe javnih zdravstvenih ustanova Crne Gore, 2 postupka javnih nabavki goriva i energenata za potrebe svih JZU, 1 postupak javne nabavke za usluga uvoza, špedicije, skladištenja i distribucije medicinskih sredstava za potrebe Javnih zdravstvenih ustanova Crne Gore i 13 postupaka javnih nabavki za potrebe Fonda.

Od toga 35 postupaka javnih nabavki je u formi otvorenih javnih nadmetanja, 4 u formi okvirnog sporazuma, a 1 u formi pregovaračkog postupka bez prethodnog objavljivanja poziva za javno nadmetanje. Po osnovu 27 postupaka javnih nabavki koji su realizovani (u potpunosti ili djelimično) u 2016. godini zaključeni su ugovori u ukupnoj vrijednosti od 3.332.600,36€, za 3 postupka javnih nabavki koji su realizovani u 2016. godini, iste godine je zaključen dio ugovora, a dio će biti zaključen u 2017.godini. Postupci javnih nabavki koji su pokrenuti 2016.godine, a nijesu okočani u

toku navedene godine (6 postupaka), biće okončani u 2017. godini. Za 7 postupaka javnih nabavki, koji su pokrenuti u 2016. godini je donešena odluka o obustavljanju postupka javne nabavke, od čega za 5 postupaka javnih nabavki iz razloga što nije dostavljena nijedna ispravna ponuda i za 2 postupka iz razloga što nije dostavljena nijedna ponuda.

U 2016. godini okončano je i 16 postupaka javnih nabavki koji su raspisani po Planu javnih nabavki iz 2015. godine, od kojih su, na osnovu 13 postupaka javnih nabavki zaključeni ugovori u ukupnoj vrijednosti od 2.351.524,17€, dok su 3 postupka javnih nabavki obustavljena, iz razloga što nije dostavljena nijedna ponuda.

Dakle, od ukupno 56 postupka javnih nabavki koji su pokrenuti krajem 2015. i u 2016. godini, a okončani u 2016. godini, 40 je realizovano u potpunosti ili djelimično, 6 će biti okončano u 2017. godini, a za 10 je donešena odluka o obustavljanju postupka javne nabavke.

U 2016. godini zaključeni su i pojedinačni (godišnji) ugovori na osnovu zaključenih okvirnih sporazuma iz 2012., 2013., 2014. i 2015. godine za nabavku medicinskih sredstava iz oblasti laboratijeza potrebe javnih zdravstvenih ustanova Crne Gore, u ukupnoj vrijednosti od 954.810,59€.

Ukupna vrijednost zaključenih ugovora u 2016. godini, po osnovu postupaka javnih nabavki, iznosi 6.638.935,12 €.

- Aktivnosti na području kontrole i ograničavanja potrošnje lijekova

U toku 2016.godine vršena je redovna kontrola faktura apoteka ZUA CG „Montefarm“ na mjesecnom nivou koja podrazumijeva i odbijanje svakog nepravilno realizovanog lijeka dakle, neprihvatanje recepata i to: lijekovi koji nijesu na Listi, koji idu na teret sredstava Fonda; lijekovi, koji jesu na Listi lijekova, ali ne i za indikaciju koja je utvrđena Listom lijekova; lijekovi koji su fakturisani u većoj količini od propisane; lijekovi koji su van Liste lijekova realizovani po odobrenju Komisije za lijekove Fonda, ali u količini ili obliku drugačijem od odobrenog ili lijekovi koji su van Liste lijekova realizovani bez odobrenja Komisije za lijekove Fonda.

Usled prekomjerenog propisivanja lijekova od strane izabralih doktora, a koji su domen ljekara određene grane specijalnosti ili Prvostepene ljekarske komisije za lijekove, nastavljeno je praćenje rada u smislu pridržavanja kriterijuma definisanih Listom lijekova.

Takođe, i tokom 2016.godine, u skladu sa instrukcijama Ministarstva zdravlja, nastavljena je primjena ograničenja broja kutija na mjesecnom nivou za oko 150 lijekova koji se nalaze na Listi lijekova, a isto je realizovao IT Sektor Fonda.

U skladu sa Godišnjim planom redovnih kontrola za 2016. godinu, vršena je kontrola propisivanja lijekova sa Osnovne liste lijekova u javnim zdravstvenim ustanovama na primarnom nivou, koji se propisuju i izdaju na teret sredstava Fonda; kontrola propisivanja i izdavanja lijekova u skladu sa važećim Pravilnikom o obrascu i sadržini recepta, kriterijumima za klasifikaciju lijekova; kontrola propisivanja antibiotika na recept/nalog; kontrola u KC CG koja se odnosila na primjenu lijekova sa Osnovne Liste lijekova i po odobrenjima Komisije za lijekove Fonda i Ministarstva zdravlja

Sistemom uzorka vršena je kontrola cijena fakturisanih lijekova od strane privatnih zdravstvenih ustanova sa kojima Fond ima zaključen ugovor.

- Kontrola izvršenja ugovora kod davaoca zdravstvenih usluga

U periodu 01.01.-31.12.2016. godine organizovano je i obavljeno ukupno 165 kontrola zdravstvenih ustanova koje su u ugovornom odnosu sa Fondom.

Ukupan finansijski efekat obavljenih kontrola, na osnovu nađenih nepravilnosti, urađenih izvještaja o izvršenim kontrolama i izrečenih mjera umanjenja iznosa fakturnog povraćaja sredstava Fondu, iznosi 279.686,91 €.

Neophodno je napomenuti da pored finansijskog efekta organizovane i obavljene kontrole imaju edukativni karakter u smislu ukazivanja na poštovanje zakonitosti poslovanja zdravstvenih ustanova u svim segmentima, uticaj na namjensko trošenje sredstava kao i na praćenje ispunjavanja ugovornih obaveza kroz obim i sadržaj pruženih, evidentiranih i fakturisanih usluga, a sve u cilju ostvarivanja prava osiguranih lica na zdravstvenu zaštitu u skladu sa definisanim zakonskim i podzakonskim aktima.

- Objedinjena naplata doprinosa -Projekat UCG

Uvođenjem JPR stavljena je van snage prijava i odjava na zdravstveno osiguranje. Projekat objedinjene registracije i naplate poreza i doprinosa i sistema izvještavanja podrazumijeva i stvaranje evidencije i izvještavanje o izvršenim uplatama ne samo po obvezniku plaćanja poreza i doprinosa, već i za svakog osiguranika posebno. Međutim još uvijek u Poreskoj upravi nije informatički podržano poresko knjigovodstvo i korisnici sistema ne dobijaju podatke o uplatama, koji se odnose na njihovu djelatnost, što otežava proces rada u Fondu kod ovjere zdravstvenih knjižica i kod ostvarivanja prava.

Sa Poreskom upravom radi se na prelaznom rješenju - kreiranju posebnog izvještaja na aplikaciji Poreske uprave (slično postojećem pristupu CROO) preko koje bi Fond imao uvid u podatke o zadnjoj uplati doprinosa za zdravstveno osiguranje sa kompletiranim IOPPD obrascima uz informaciju o eventualno neraspoređenim uplatama.

- Informacioni sistem zdravstva

Tokom 2016. godine Sektor za informacione tehnologije i razmjenu podataka u Integralnom informacionom sistemu zdravstva učestvovao je u realizaciji sljedećih aktivnosti:

1. Implementacija u IS PZZ, IS Montefarma i IS FZO Pravilnika o obrascu i sadržini recepta, kriterijumima za klasifikaciju lijekova, kao i načinu propisivanja i izdavanja lijekova.

2. Dorada forme za refundaciju bolovanja u IS FZO:

Nadogradnja je izvršena u smislu dodavanja novih funkcionalnosti koje olakšavaju unos i obradu podataka dostavljenih od strane poslodavaca na obrascu zahtjeva za refundaciju isplaćenih naknada zarada za vrijeme privremene spriječenosti za rad.

3. Administracija i slanje materijala kroz eksterni sistem poruka za ID za odrasle za Kontinuiranu medicinsku edukaciju po zahtjevu MZ i uz saglasnost direktora FZO:

Preduzete su i realizovane aktivnosti na formirajući grupa korisnika za sve domove zdravlja, pripremi materijala za slanje tj. prebacivanje u odgovarajući format kao i edukaciji novih korisnika za korišćenje sistema poruka.

4. Implementacija u IS PZZ i IS FZO Zakona o zdravstvenom osiguranju ("Sl. list CG" br. 06/16):

U dijelu odredbi koje se odnose na privremenu spriječenost za rad izvršen je unos i ažuriranje uzroka bolovanja u skladu sa novim Zakonom, unos dijagnoza za koje je procenat naknade 100% (oko 1000 dijagnoza), unos novih stavki u odgovarajući šifrarnik za procente naknade zarade, u odgovarajućem šifrarniku ažurirani su tekstovi za opis naknade zarade koji se pojavljuju na doznakama u skladu sa Zakonom. Pored toga u odgovarajućem šifrarniku ažurirani su i nazivi stavki za procente naknade zarade kada osiguranik nema pravo na naknadu zarade za vrijeme bolovanja u skladu sa članom 45 zakona.

5. Implementacija u IS PZZ i IS FZO novih odredbi iz ugovora Fonda i PZU za oftalmologiju u smislu direktnog upućivanja (bez prethodnog uputa u KCCG ili OB):

U odgovarajućem šifrarniku ažurirani su parametari za sve PZU za oftalmologiju koje su sa FZO sklopile ugovor za ambulantne usluge. Takođe u šifrarniku za regionalizaciju domovima zdravlja za odgovarajuću vrstu uputa dodate su one PZU sa kojima je sklopljen ugovor za njihovo gravitaciono područje bilo da se radi o ambulantnim uslugama ili bolničkim i uslugama dijagnostike (OCT). Dopunjeno je i šifarnik za izdavanje odgovarajućih potvrda o putnim troškovima za domove zdravlja Ulcinj, Andrijevica, Kolašin i Danilovgrad onim PZU u koje se po ugovoru upućuju pacijenti sa tog gravitacionog područja.

6. Nadogradnja forme za propisivanje recepata:

Izvršena je dorada forme za propisivanje recepata u IS PZZ, u smislu uvođenja nove kontrole prilikom propisivanja recepata za lijekove u tretmanima astme i HOBS-a.

7. Novi način upućivanja pacijenata na IVF postupak:

Osmišljen je i informatički podržan novi način upućivanja pacijenata na IVF postupak u IS PZZ i IS FZO od strane izabranog ginekologa. U okviru ovih aktivnosti od značaja je kreiranje i implementacija u IS novog upitnika, uputa i elektronske fakture iz PZU koje sa Fondom imaju sklopljen ugovor za pruženje usluga IVF.

8. Dorada softvera u IS FZO u smislu omogućavanja refundacije lijekova propisanih na obnovljivom receptu.

Izvršena je nadoradnja formi za refundaciju lijekova u smislu uvida u obnovljive recepte, kroz informacioni sistem od strane službenika Fonda.

9. Uvođenje informacionog sistema u zdravstveni centar bezbjednosnih snaga Aplikacija Kontakt za MUP i Vojsku;

Prema nalogu Ministarstva zdravlja i zključku Vlade, izvršena je informatizacija Zdravstvenog centra bezbjednosnih snaga Crne Gore. U okviru ovog projekta ključne aktivnosti su: Izrada i usaglašavanje Projektnog zadatka sa MZ i MO; Prilagođavanje postojećeg softverskog rješenja iz IS PZZ i njegova implementacija u IS Vojske i MUP-a, kao i izrada nove funkcionalnosti koja nije bila zastupljena u PZZ (Uput u DZ na osnovu kojeg ID iz DZ izdaje nalog za nastavak ampulirane terapije vikendom i praznicima); Obuka zaposlenih iz navedenih ustanova za rad na aplikaciji, i dr.

10. Informatička podrška uvođenju Dopunskog zdravstvenog osiguranja:

Ovaj projekat zahtijevao je niz aktivnosti od kojih su najznačajnije: priprema Projektnog zadatka i pregovaračkog postupka za izbor ponuđača za informatičku podršku; definisanje i usaglašavanje neophodnih inputa za informatičku podršku DZO; instalacija, implementsacija, testiranje i primopredaja softverskog rješenja.

11. Aktivnosti na pripremi baze osiguranika i obveznika za automatsko ažuriranje na osnovu pristiglih podataka iz CROO i uspostavljanju tehničke podrške za preuzimanja podata iz Centralnog registra stanovništva.

Radna grupa zadužena za izradu predloga rješenja automatske sinhronizacije baze Fonda sa izvornim registrom (CROO) iz sistema Poreske Uprave usaglasila je korake i način rada na ovom projektu. Preuzimanje podataka iz Centralnog registra stanovništva koje je u fazi testiranja i analize, preduslov je za realizaciju naprijed navedenih aktivnosti.

12. Optimizacija hardverskih resursa u IZIS-u:

U skladu sa obavezom optimizacije zdravstvenog informacionog sistema u pogledu hardverskih resursa zbog smanjenja potrebnih licenci za ORACLE sistemska okruženja i racionalnijeg iskorišćenja fizičkih servera na kojima se nalaze baze, izvršene u krupne izmjene u pogledu strukture i postavke ukupnog sistema. Izvršene su migracije gotovo svih baznih i aplikativnih sistema na novi hardver i prema novoj raspodjeli, pri čemu je postignut izuzetan efekat u smislu smanjenja finansijskih sredstava i potraživanja od strane ORACLE zvaničnog predstavnika za region.

12. Upgrade operativnog sistemana radnim stanicama:

Na većem broju računara u sistemu Fonda vršena je reinstalacija na novi operativni sistem Windows 10 Professional, u skladu sa inoviranjem opreme i sistemskium zahtjevima.

13. Migracija aplikativnih servera:

Izvršena je migracija aplikativnih i report servera Fonda sa Windows server 2003 na ORACLE Application Server 11g R2 Forms Service za Oracle Enterprise linux 6.7 x86/64. U skladu sa ovom migracijom odrađeno je podešavanje svih računara iz sistema Fonda da koriste novu aplikativnu platformu. U narednom periodu planira se migracija „forms i reports“ servera i za ostale podsisteme IZIS-a.

14. SSL obuka - radionica:

Realizovana je obuka za korisnike sistema PZU, za pristup aplikaciji koriscenjem SSL protokola. Obuka je realizovana u dvije faze. Prije svega izvršena je obuka za PZU-ambulante, a nakon toga obuka za PZU – optike (ukupno za oko 50 ustanova).

15. Informatička podrška radu PZU (specijalističke ambulante, IVF,...) i PU (isporučiocci pomagala) koje imaju sklopljen ugovor sa Fondom o saradnji (Implementacija namjenske aplikacije u cilju elektronskog fakturisanja) Sektor za informacione tehnologije Fonda, u saradnji sa partnerskom firmom MG-Soft realizovao je u prostorijama Fonda, kroz dvije grupe polaznika, obuku zaposlenih iz privatnih zdravstvenih ustanova (PZU) i privatnih ustanova (PU) isporučioca pomagala za rad u namjenskoj aplikaciji za elektronsko fakturisanje. Navedeno povezivanje se, u zavisnosti od tehničkih mogućnosti u pojedinim ustanovama, realizuje na dva načina: putem razvijenih Web Service-a ili putem razvijenih namjenskih aplikacija za evidenciju usluga (i lijekova) u PZU i njihovo elektronsko fakturisanje Fondu.

Elektronske fakture iz navedene 44 ustanove se elektronski prenose u Fond, gdje službenici Fonda vrše njihovu kontrolu i automatsko knjiženje u finansijama Fonda. Za potrebe stručnih službi Fonda napravljen je niz izvještaja u svrhu kontrola i analiza dostavljenih podataka.

U toku su aktivnosti na informatičkom povezivanju sa Opštom bolnicom Meljine i PZU Specijalnom bolnicom "Codra".

16. Unapređenje IS ZHMP

U skladu sa inicijativom ZHMP i saradnjom između ključnih institucija zdravstva pristupilo se aktivnostima unapređenja IS ZHMP. Preduzete su aktivnosti na unapređenju IS ZHMP i evidencije dodatnog seta podataka u cilju ispunjavanja obaveza Zavoda prema nadležnim institucijama u skladu sa Zakonom o zbirkama podataka, Pravilnikom o bližim uputstvima za obavljanje monitoringa i uspostavljanje procesa evaluacije sa indikatorima i kriterijumima pomoću kojih se vrši monitoring odnosno evaluacija kvaliteta zdravstvene zaštite i Strategijom poboljšanja bezbjednosti u saobraćaju 2010-2019.godine.

17. Povezivanje IZIS sa DRG gruperom i prilagođavanje IZIS u cilju implementacije DRG modela

Osnovni preduslov za uvođenje DRG modela plaćanja u bolnicama je nabavka DRG Grupera i njegovo povezivanje sa IZIS-om. Kako je DRG gruper nabavljen ranije, preostalo je da se tokom 2016. godine izvrši prilagođavanje IZIS kao i izrada WebService-a radi povezivanja IZIS sa Gruperom. Na taj način je omogućeno da ljekari u IS bolnica vrše evidentiranje podataka i njihovo grupisanje uz dobijanje povratnih informacija iz Grupera. Takođe, obezbijeden je obračun kao i fakturisanje po DRG modelu, prenos takvih faktura u IS Fonda, prihvatanje elektronskih faktura iz ZU koje koriste IZIS kao i iz KCCG, uz sistem izvještavanja za potrebe Fonda.

18. Nadogradnja IS Fonda u dijelu nabavki

Izvršena je implementacija I Faze informatičke podrške procedurama i poslovnim procesima iz domena javnih nabavki. Planira se nadogradnja ovog sistema u 2017. god. kroz još dvije faze.

19. Implementacija u Fondu novog Zakona o zaradama u javnom sektoru:

Sektor za IT je u saradnji sa Sektorom za ekonomski poslove Fonda, izvršio pripreme, izmjenu parametara i implementaciju u IS Fonda, Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru ("Službeni list Crne Gore", br. 016/16 od 08.03.2016), kako bi se obračun zarada zaposlenih u Fondu mogao izvršiti u skladu sa izmijenjenim propisima kroz 2 obračuna za mart mjesec i dalje.

20. Implementacija u ZU novog Granskog kolektivnog ugovora u dijelu obračuna zarada:

Sektor za IT je u saradnji sa Sektorom za ekonomski poslove Fonda, izvršio pripreme, izmjenu parametara i implementaciju u IS zdravstvenih ustanova (sa

podrškom korisnicima u ZU), Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru ("Službeni list Crne Gore", br. 016/16 od 08.03.2016) i Granskog kolektivnog ugovora za zdravstvenu djelatnost ("Službeni list Crne Gore", br. 030/16 od 11.05.2016), kako bi se obračun zarada zaposlenih u zdravstvenim ustanovama mogao izvršiti u skladu sa izmijenjenim propisima kroz 2 obračuna za maj mjesec i dalje.

21. Analiza novih sistematizacija ZU i priprema za implementaciju

Sektor za IT je sačinio sveobuhvatnu analizu usvojenih Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta opštih bolnica i domova zdravlja, koja je prezentovana Ministarstvu na zajedničkom sastanku, a o čemu je Ministarstvo detaljno obaviješteno pisanim putem.

22. Priprema za implementaciju Pravilnika o faksimilima

Realizovane pripremne aktivnosti i dogovor sa predstavnicima komora vezano za implementaciju Pravilnika o načinu izdavanja, upotrebe i sadržini faksimila ("Službeni list Crne Gore", br. 027/16 od 25.04.2016, 041/16 od 06.07.2016).

- Kadrovski i opšti poslovi

U cilju ispunjavanja obaveza definisanih Zakonom o državnim službenicima i namještenicima, Služba za opšte i kadrovske poslove je u 2016. godini, izvršila ocjenjivanje državnih službenika odnosno namještenika za 2015. godinu, donijela Rješenja o ocjenjivanju za sve zaposlene i izvršila unos kroz Kadrovski informacioni sistem (KIS). Isto se vrši u cilju praćenja rada državnog službenika odnosno namještenika i pravilnog odlučivanja o njegovom kretanju u službi, što je i urađeno za sve zaposlene u Fondu za zdravstveno osiguranje.

Donošenjem novog Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru („Sl. list CG“, br. 16/16), donijeta su nova rješenja o fiksnom dijelu zarade za sve zaposlene u Fondu.

U toku 2016. godine, izvršena je izmjena i dopuna važećeg Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Fonda za zdravstveno osiguranje (br. 01-1784 od 25.03.2016. godine).

Shodno članu 149 Zakona o državnim službenicima i namještenicima, donijet je Kadrovski plan za 2016. godinu.

Tokom 2016. godine, donijeta je nova Lista kategorija registraturske građe sa rokovima čuvanja Fonda za zdravstveno osiguranje, br. 01-3978 od 26.05.2016. godine, na koju se Državni arhiv Crne Gore dao saglasnost br. 02-18/33 od 06.06.2016. godine.

U toku 2016. godine, 32 zaposlena Fonda za zdravstveno osiguranje prisustvovali su na 16 obuka/seminara koji su organizovani od strane Uprave za kadrove, i to na 12 tema:

1. Disciplinska odgovornost
2. Ipa ii u aktuelnoj finansijskoj perspektivi eu 2014-2020
3. Izrada kadrovskog plana
4. Javne nabavke
5. Jačanje integriteta policije
6. Novi zakon o zaradama zaposlenih u javnom sektoru
7. Pravno tehnička pravila za izradu propisa sa smjernicama za usklađivanje propisa sa pravnim poretkom evropske unije
8. Predstavljanje novog zakona o upravnom postupku
9. Sastanak sa predstavnicima visoko-rukovodnog i ekspertsко-rukovodnog kadra u vezi sa standardima konsultovanja u kreiranju javnih politika
10. Razvoj planova integriteta – izrada, usvajanje i sprovođenje
11. Zabранa diskriminacije
12. Zaštita podataka o ličnosti

Pojedini zaposleni prisustvovali su na više tema, tako da je ukupan broj prijava odnosno prisustvovanja za pohađenje obuka/seminara u 2016. godini bio 44.

- Aktivnosti Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore u vezi sa realizacijom donacije ambulantnih vozila od strane Narodne Republike Kine

Zaključkom Vlade Crne Gore broj 08 – 994 od 31.marta, 2016.godine, Fond za zdravstveno osiguranje je zadužen da preduzme aktivnosti neophodne za preuzimanje i raspodjelu donacije Vlade Narodne Republike Kine, koja se sastoji od 12 ambulantnih vozila marke Foton, sa adekvatnim certifikatima za medicinsku opremu ISO9001 i ISO13485.

Na osnovu potreba javnih zdravstvenih ustanova u Crnoj Gori, i uvažavajući predlog Ambasade Narodne Republike Kine da se donacija isporuči sjevernom i ruralnom dijelu Crne Gore, vozila su raspoređena: Zavodu za hitnu medicinsku pomoć 4 vozila, za potrebe organizacionih jedinica na Žabljaku, u Andrijevici, Mojkovcu i Plavu i po 1 vozilo Domu zdravlja Berane, Domu zdravlja Nikšić (za potrebe Plužina), Domu zdravlja Kolašin, Domu zdravlja Mojkovac, Opštoj bolnici Cetinje, Opštoj bolnici Bijelo Polje, Opštoj bolnici Pljevlja, i Opštoj bolnici Nikšić.

- Primjena Zakona o slobodnom pristupu informacijama

U toku 2016. godine Fondu za zdravstveno osiguranje je upućen 41 zahtjev za slobodan pristup informacijama kojim je tražen pristup za 117 informacija. NVO sektor je podnio 37 zahtjeva, dok su četiri zahtjeva podnijela fizička lica.

Po svim zahtjevima odobren je pristup informacijama koje su bile u posjedu Fonda za zdravstveno osiguranje, s tim da su odbijeni zahtjevi koji su se odnosili na informacije kojima Fond nije raspolagao.

- Saradnja sa NVO sektorom

Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore je u NVO sektoru prepoznao partnera, koji može doprinijeti razvijanju zdravstvenog osiguranja kroz davanje predloga u kreiranju prava osiguranih lica i podizanju njihovog kvaliteta.

U 2016. godini ova saradnja je konkretizovana kroz davanje inicijativa i učestvovanje u izradi pravilnika Fonda u oblasti ostvarivanja prava na medicinsko-tehnička pomagala i specijalizovanu medicinsku rehabilitaciju u zdravstvenim ustanovama koje obavljaju specijalizovanu medicinsku rehabilitaciju. Takođe, predstavnici nevladinih organizacija koje zastupaju interes roditelja djece oboljele od karcinoma uzeli su aktivno učešće u kreiranju rješenja za izbor inostranih zdravstvenih ustanova prilikom upućivanja djece oboljele od karcinoma na liječenje van Crne Gore. Saradnja se odvijala i kroz učešće predstavnika Fonda na svim skupovima, okruglim stolovima i dr. sastancima na kojima je razmatrana problematika lica sa invaliditetom, kao i kroz doprinos u pripremi Strategije za integraciju osoba sa invaliditetom u Crnoj Gori za period 2016-2020.

Fond je prepoznao potrebu međusobnog informisanja i konsultovanja sa NVO sektorom u cilju doprinosa u donošenju kvalitetnog pravnog okvira kojim se uređuje ostvarivanje prava „osjetljivih“ kategorija osiguranika, prije svega djece, lica sa invaliditetom i dr.

- Aktivnosti Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore u vezi Akcionog plana za sprovođenje Strategije za borbu protiv korupcije

U skladu sa članom 71.Zakona o sprečavanju korupcije, Fond za zdravstveno osiguranje je u martu 2016.godine donio Plan integriteta koji sadrži mјere kojima se sprečavaju mјere i otklanjaju mogućnosti za nastanak i razvoj korupcije i obezbjeđuje povjerenje i rad Fonda.

Takođe, u aprilu mjesecu 2016.godine, Fond za zdravstveno osiguranje je potpisao Memorandum o saradnji sa Centrom za monitoring i istraživanje (CEMI), koji ima za cilj saradnju na projektima zaštite prava pacijenata i sprečavanja korupcije u zdravstvenom sistemu, i to u okviru projekta "Liječenje zdravstvenog sistema Crne Gore" podržanog kroz program "Criminal justice civil society program – CJCSP" koji je finansiran od strane Ambasade SAD u Podgorici, i u okviru projekta "Sistem zdravstvene zaštite i prava pacijenata u Crnoj Gori – osvajanje povjerenja građana" koji je finansiran od strane Evropske unije posredstvom Delegacije EU u Crnoj Gori.